

Kiadóhivatal:
Báter-nyomda, Kaszinóbazár
épület

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

HIRDETÉSEK

legjutányosabb számítással,
díjzabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:
Bezerédj István-utca 5 szám.
Ide küldendők a lapot érdeklő
összes közlemények.

ELŐFIZETÉS:
egész évre 10 kor., félévre 5 k.
negyedévre 2 kor. 50 fill.

NÉPTANÍTÓKNAK,
ha az előfizetést egész évre
előre beküldik: 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.
AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Felelős szerkesztő:
BODNÁR ISTVÁN.

Bemunkatársak:
JANOSITS KÁROLY. KOVÁCH ALADÁR.

Kiadja:
BÁTER JÁNOS NYOMDÁJA.

Tolnavármegye selyem- tenyésztése.

A magyar selyemtenyésztés az 1840-es években nyert nagyobb lendületet, amikor Széchenyi István gróf Sopronmegyében szederfa-egyletet, Bezerédj István Tolnavármegyében selyemtenyésztési egyesületet alapított, az erdélyi részekben pedig Wesselényi Miklós báró buzgólkodott a selyemtenyésztés terjesztésén. A gubótermés mennyisége ebben az időben mintegy 400.000 kgr.-ot tehetett. Ez a mennyiség is azonban különböző okoknál fogva csökkent, úgy, hogy az 50-es évek végével selyemtenyésztésünk megszűntnek volt tekinthető.

1867. után az alkotmányos kormány újabb kísérletet tett a selyemtenyésztés meghonosítására; ebből a célból Szekszárdra selyemtenyésztési felügyelőséget szervezett s ugyanitt 30 orsóra berendezett fonodát állított fel.

Mindez azonban nem vezetett célhoz, mert a nagy anyagi áldozatok dacára 1879-ben az egész országban alig 100 tenyésztő, összesen 5618 korona értékű, 2507 kgr. gubót termelt.

1880-ban Kemény Gábor báró, földművelésügyi miniszter a szekszárdi országos selyemtenyésztési felügyelőség megszervezésével s hatáskörének kibővítésével biztosította hazai selyemtenyésztésünk fejlődését. Azóta a termelők száma 100.000-re, a termelt gubómennyiség másfél millió kgr.-ra, a gubók utáni kereset 5618 koronáról 2,874 032 koronára emelkedett.

Szociális bajaink egyik legnagyobbika és a közvagyonosodásban való stagnálásnak, vagy legalább is lassu emelkedésnek egyik

főoka, hogy népünk nem ragadja meg a kezesre kínálkozó összes alkalmakat.

Igy a selyemtenyésztés is, mely az aratás előtt a kevésbé munkaképes egyének részére is tisztességes jövedelmet nyújt, a szegényebb néposztály részéről nem részesül abban a méltánylásban, amelyet megérdemelne. Pedig a böleskei Bán János példája utmutatóul szolgálhatna sok szegény embernek.

Az országos selyemtenyésztési felügyelőségnek Tolnavármegye selyemtenyésztéséről most kiadott 1907. évi jelentése ebben az irányban sok tanulságos adatot foglal magában. Ebben olvassuk, hogy Bán János uramnak a selyemtenyésztési felügyelőség a múlt évben gubóért 650 koronát fizetett ki.

Érdemes ezen gondolkodni.

A most említett jelentés szerint vármegyénkben, mely a 30 selyemtenyésztő megye között az 5-ik helyen áll, a selyemtenyésztés — sajnos, — visszaesést mutat. Ugyanis ez 1906. évi 127 tenyésztő helységgel szemben 1907-ben csak 122 községben és pusztán tenyésztettek selyemhernyót, a termelő családok száma 3200-ról 2178-ra, a termelt gubómennyiség 66.640 kgr.-ról 49.788 kgr.-ra, a gubóért fizetett összeg 113.129 korona 52 fillérről 101.153 korona 52 fillérré apadt le. Ennek az okát megvan a maga természetes oka és magyarázata. A múlt évi késői tavaszodás a szederfa rügyezését annyira késleltette, hogy a termelőknek jelentékeny százaléka nem mert a tenyésztésre vállalkozni, attól tartván, hogy a tenyésztés befejezése az aratási időbe esik bele. A kivándorlás is csökkentette a tenyésztők számát és nem kevésbé káros befolyást gyakorolt ez irányban a selyemárak-

nak, a selyemiparnál beállott válság okozta alászállása is.

Ez az utóbbi ok a jövőre nézve megszüntnek tekinthető, amennyiben a felügyelőség a gubó beváltási árának 210/0-al való felemelését ajánlotta a földművelésügyi miniszternek és hogy a tenyésztők részére nyújtandó jobb árakban a világpiac árulalmzásai nagy ingadozásokat ne okozzanak, a felügyelőség a tartalékalapról való gondoskodást is felvette programjába.

A tenyésztők számában való apadás dacára némely községben jelentékeny emelkedés tapasztalható. Így örömmel látjuk, hogy a tenyésztők száma Tolnán 63-ról 109-re, Alsónyéken 11-ről 23-ra, Váralján 15-ről 23-ra, a Bátaszékhez tartozó Lajvérpusztán 15-ről 22-re emelkedett.

A központi járásban a legtöbb tenyésztő a folyó évben is Szedresen volt. 112-en 2,755 kgr. gubót termeltek, amivel 5,639 koronát kerestek. Ebben a kis községben a selyemhernyó tenyésztésből, a tenyésztés megkezdése óta 140,972 koronát kerestek a lakosság. A *dunaföldvári* járásban Duna-szentgyörgy községben volt a folyó évben is a legtöbb tenyésztő, 81. A legtöbb gubót azonban a böleskei 59 tenyésztő szállította be. 1,466 kgr. gubó után 4,003 korona került a községbe. A *símonfortnyai* járásban a tenyésztők száma a legmagasabb Medinán volt, ahol 38-an foglalkoztak selyemhernyó tenyésztéssel. Ezek 862 kgr. gubót termeltek, amiért 1,775 koronát fizetett a selyemtenyésztési felügyelőség. A *tamási* járásban Regölyön volt a legtöbb tenyésztő, 36. A legtöbb gubót azonban, 880 kilogramm-ot, 1,862 korona értékben Tamási 34 tenyésztője termelte. A *völgysegi* járásban a múlt évben

TÁRCZA.

Élet — halál.

Elindulsz és haladsz,
Gyélod tán élred!?
De azt soh' sem tudod,
Hol s mikor lesz véged!?
De azért fáradj, küzdj,
Mert ez a végzetünk,
Istennél megírva:
Halálunk s életünk!!

SZÉKY GÉZA.

A Julesa „Szerencséje.”

Igen is így nagy „Sz”-szel! Mivel, hogy ez jelenleg élő személyt helyettesített, névszerint Szabó Gábort, a ki tisztí kocsis volt a József-pusztai uraságnál és Szentgyörgy nap előtti csütörtökön annak rendje és módja szerint megkérte Julesát.

Julesának nem sok biztatás kellett, hogy „igent” mondjon, mert Gábor volt az első legény még az Anna majorban is. De Julesa se volt alparibb, olyan fehér eseléd sem termelt minden bokorban, takaros, szemre való, na meg, a mi szegény embernél a fő, (a szépséget nem eszik kanállal) dolgos, iparkodó.

Már harmadik esztendeje, mióta belső leány az annamajori kasznárnéknál, s a tekintetes asszonynak úgy kedvére tud járni, hogy még a gondolatát is kitalálja. Mondta

is a tekintetes asszony nem egyszer: no, ha Julesának szerencséje akad, nem megy el tőlem üres kézzel.

Nem is hiába mondta ezt a tekintetes asszony, megvette most Julesának a suplót, — négy fiúkosat, — meg adott neki egy olyan töltött dunyhát, hogy Biró Panni néne se bírta összehajtogatni kétrétre.

Három hét múlva megvolt a Julesáék lakodalma. A Panni néni állítása szerint még kevés olyan lakzi volt a határban, mert ott még az árva gyerek is jóllakott. (Éjfélkor is csigalevest ettek, még a cigányok is).

Mult az idő sebesen, már a kukoriczában a második kapálást is elvégezték. A Panni néne jelentése szerint a Julesából nagyon faintos kis menyecske lett. Kuporító, nem kofás, amely asszonyi tulajdonság tudvalevően nagy veszedelme a pusztai embereknek, mert hogy a kofás fehéreseléd elkülözza a lisztet a kofának narancsért, meg egyéb haszontalanságért, aztán fertály derekán kibujik a kenyér a hajából, koplalhat a szegény dolgos ember.

Azt is biztosan tudja a Panni néne, hogy az ura nagyon szereti, mert a saját két fülel hallotta, hogy mikor napszámokat hitt a kerülő repezgyűjtéskor, oszt a Julesa is ki akart menni, azt mondta neki az ura: De hiszen, le is töröm a derekadat, ha kimesz...! Azt persze az Annamajorban senkinek sem kellett magyarázni, hogy annál jobban szereti az asszonyt az ura, minél nyomatekosabban tiltja meg neki a napszámba járást.

Nem is történt Julesáéknál addig semmi hiba, míg Török János oda nem állott a

tanyába sommásnak. Neki nem volt még asszonya és odaérkezett Julesáékhoz kosztérozásra, mert úgy nézte, hogy Julesa a legtalponjáróbb asszony a pusztán, Gábor se ellenezte, hát Julesa elvállata a kosztérozást, úgy, hogy Török oda adta az egész kommentációját fizetségképen.

Igy ment minden a maga rendjén, mikor Gábor valamiért összerugta a sarkantyuját az első igás kocsissal, a ki veszekedés közben csak úgy foghegyről vágta oda neki: Neked meg jobb volna, ha a magad portáján széjjölnéznél, ne kotorászná' mindig a más szeméjébe.

Mit gondolt vele a szomszéd, mit nem, azt Gábor nem kutatta, hanem ment egyenesen befelé a házba, ahol (mit nem tesz a véletlen) Julesa éppen akkor készítette a kosztos tarisznyájába a kenyeret, szalonnát, s hogy Török meg bejött a bundájáért, éjszaka ki volt rendelve őrségre a repezeszérűhöz, hát elbeszélgettek Julesával a nagy szárazságról. (Már a kukorica is lesül).

Szabó nem nézett, nem kérdezett ám semmit, csak neki esett Töröknek és éktelen káromkodással kilökte az ajtón.

Hogy Julesával ketten mit végeztek, azt nem tudni, az asszonyok csak azt látták, hogy Julesa kiment délben a dohányos tanyára, oszt estefelé jött elő a sógorával, szekéren.

A sógor felpakolta az ágyat, suplót meg a négy karszékot (azt is Julesa hozta a házhoz), Julesát maga mellé ültette, s azon melegében, elindultak az Annamajor felé. Még Kerekes Örszi néni se mondta Julesa azt se, hogy eb vagy kutya, hát Isten áldjon

is Kisvejte vezetett 40 tenyésztővel, akik 1,087 kgr. gubót termeltek és ez uton 2,262 koronát kerestek az 1906. évi 2,199 koronával szemben. A *dombóvári* járásban Gyulaj foglalja el az első helyet 63 tenyésztővel, akik 1,231 kgr. gubót termeltek, amely után 2,556 korona jövedelmet élveztek. *Szekszárd* r. t. városban 125-ről 66-ra olvadt a tenyésztők száma, akik 1,416 kgr. gubót termeltek és ez uton 2,990 koronát kerestek.

A selyemhernyó tenyésztők közül vármegyénkben a legmagasabb keresete Bán János bőskei lakosnak volt, aki az 1906 évi 336 K. jövedelmét 650 koronára fokozta, amely összeggel az ország legnagyobb tenyésztője lett. 100 koronán felüli összeget kapott a beszállított gubóért Fröhvirth Antal Tamási 270, Madarász Borbála Ózsák 204, Szabó Sándor Mózs 195, Balázs József Szedres 188, Nagy József Gindliszölő 178, Gondos János Paks 170, Torizs József Nagyszokoly 166, Tanfert János Kölesd 153, Tölösi Gergely Felsőnyék 152, Kardos Ferenc Mucs 150, Cziriák Frigyesné Kajmád 145, Mitrovics Jánosné 145, Kubracsiki Pál Decs 144, Szakács István Juliamajor 140, Kőrösi Mihály Kocsola 140, Kis Péter Hidja 136, Sz. Horváth Imre Báta 134, Potyondi Ádám Tolna 134, Boczor József Döbrököz 133, Szilvási János Sárpilis 131, Nagy József Jegenyés 128, Német György Némekér 125, Kajmádi Ferenc Dunaföldvár 123, Sörös Sándor Középmajor 121, Földi István Medina 120, Sörös Sándor Dunaszentgyörgy 117, Szántó Béláné Simontornya 117, Brandt János Hőgyész 116, Szentpáli Gyula Szokoly 115, Volf Erne Majos 110, Nagy Jánosné Udvari 108, Heil Erzsébet Alsónána 106, Fülöp János Ócsényihegy 105, Sipos Józsefné Vár-alja 105, Kardos János Felsőpél 103, Hohman Rozi Murga 102, Kádi Lajos Györgymajor 101, Fülöp János Kisvejte 101 koronát.

A Bezerédj István — alapítvány kamataiból jutalomban részesültek a következő termelők: Nagy József Jegenyés és Fröhvirth Antal Tamási 5, Madarász Borbála Ózsák 4, Szarka József Szedres, Nagy József Gindliszölőhegy 3, Zöld Jánosné Hidja, Gondos János Paks 2 és Nyirő József Gindliszölőhegy 1 darab m. kir. 10 koronás aranyat.

A helyes és okszerű tenyésztés feltételeinek és módjainak ismertetése céljából a felügyelőség 5 szakembere a vármegye 35 községében 4426 hallgató előtt vetített képek bemutatásával szemléltető, népies előadást tartott, amivel a tenyésztést magasabb nívóra

lehet emelni és ez által nem csak a tenyésztés sikerét előmozdítani és jobb árut előállítani, hanem a tenyésztőknek a jobb áru minőségének megfelelő nagyobb jövedelmet is lehet biztosítani.

A múlt évben vármegyénkben 2178 család foglalkozott selyemtenyésztéssel s ez után a tenyésztők jövedelme 104,153 korona 52 fillért tett. Ezenkívül a szekszárdi selyemgyár kiadása 20,926, a tolnai selyemfonda kiadása 147885 korona. Összesen tehát a vármegye lakosságának a selyemtenyésztés után, az 1907 évben 458,964 korona 52 fillér jövedelme volt.

Ha figyelembe vesszük, hogy a hernyótenyésztésből folyó 100,000 koronát a lakosság 3—4 heti munkával oly időben keresi meg, a mikor a mezőgazdaságból még jövedelme nincs, hogy ez tőkebefektetést nem igényel és hogy a tenyésztéssel járó munkát a család kevésbé munkaképes tagjai is elvégezhetik, nem ajánlhatjuk eléggé a nép vezetőinek, papoknak, jegyzőknek, tanítóknak és a községek érdemes előjáróinak, hogy vezető hivatásuk betöltése közben, a selyemtenyésztés terjesztése érdekében ne sajnáljanak egy kis fáradságot, buzditást, reabeszélést. Ertessek meg a néppel, hogy a selyemhernyó tenyésztés által kevés fáradsággal és rövid idő alatt szép jövedelem szerzésére nyílik kilátás.

A selyemhernyó tenyésztésnek az alapja azonban a szederfa. Aki tehát szíven viseli a nép érdekét és a népet keresethoz akarja segíteni, annak a szederfák szaporítását is elő kell mozdítani, mert a szederfalomb bőség biztosítja a tenyésztés rentabilitását és az egyes termelők nagyobb keresetét. Az utak mellé és a közterületekre ültetett szederfák versenyképessé teszik a magyar termelőt. A külföldi termelő ugyanis nem jut ingyen lombhoz, hanem jövedelmének legalább 30 százalékát a hernyó táplálására szükséges szederfalomb beszerzésére kénytelen elfizetni, amely költség a mi népünket az ingyen lomb folytán nem terheli.

A selyemtenyésztési felügyelőség mindent elkövet a szederfák szaporítása érdekében. Így a múlt évben is 2397 liter szederfamatagot, 5,646,708 darab 2—3 évi magági csemetét és 116,966 kiültetésre alkalmas szederfát osztott ki ingyen. A lombtermés fokozása érdekében pedig, minthogy tapasztalati tény, hogy a fák rendszeres csonkítása és tisztogatása által a lombmenyiség 50—60 százalékkal fokozható, a felügyelőség minden

— mondta — hőttem napjaim hűsége cseledje leszek, még a lába nyomát is megfuvom! — Megfogadnának, Julesa. — Borecsa ugy is elmegy, de tudom ugy is elhagysz nemsokára, visszamész az uradhoz.

— Nem én kezit csókolom, nem szegek én többet a kényeriből, a mér engem büntetlenül megbántott, a szemé közé se tudnék nézni, jó lélekkel.

Így Julesa újra ott szorgoskodott a kastélyban csakugy, mint lány korában. Mikor a kutra ment, még dalolgatott is. (Hadd mondja el Panni néne a Gábornak, hogy nem busul).

Már a második vasárnapot töltötte az Annamajorban, mikor egy ebéd után bement a tekintetes asszonyhoz és zavartalan huzgálta a köténye csücskét. A tekintetes asszony megkérdezte, hogy mit akar. Kezit csókolom, értem együtt a Gábor.

Né bomolj, Julesa, hiszen azt mondtad, hogy hőttem napjaim it maradsz.

Nem maradhatok, instálom, mer asszonya, hogy elfogyott a szárított lebbentse, meg vasárnapra sines mán — tisztája.

Györgytelepi Gizella.

községbe elküldi szakembereit, hogy megmutassák a helyes tisztogatást és csonkítást.

Ott, a hol kellő mennyiségű szederfa áll a tenyésztők rendelkezésére, ott a nép kevesebb költséggel és kisebb fáradsággal tenyészthet selyemhernyót s tehát bizonyosan szívesebben foglalkozik is a tenyésztéssel, míg az a körülmény, hogy a hernyók részére szükséges lomb csak költséges fuvar igénybevételével, 8—10 kilométer távolságból szerezhető, módfelett megnehezíti a tenyésztés terjedését.

Hassunk tehát oda vállvetve valamennyien, hogy az a 100,000 korona, melyet vármegyénk szegényebb népe a selyemtenyésztés révén a múlt évben szerzett, meghatványosodjék. Biztos alapja lesz ez a kereset néptünk vagyonsodásának, s minthogy csak vagyonos néptől várhatunk áldozatot a kultúra oltárára, fundamentuma lesz ez a nép kulturális előhaladásának és óhajtott boldogulásának.

Egyesületek, intézmények.

Svájezi levél.

— A „Közérdek” számára. —

Basel, 1908 február 9.

(Folytatás és vége.)

Néhány év előtt összegyülekeztek Baselen a nők s olyan értelmű határozásra jutottak, hogy meg kérik a törvényhozó testületet egy olyan törvény javaslatnak kidolgozására, amely szerint a nők is teljesítsenek szolgálatot a hazának, mint a férfiak a katonakodással. Ők a kórházi szolgálatot, katona ruha készitést stb. értették. A grossrat nem adott helyt a törvénynek. A nők daczoltak. Megcsináljuk törvény nélkül! És csoportokba alakultak, ma itt, holnap ott vannak ruhát, mosnak, foltoznak a munkásoknak, nevelik, tanítják a munkások gyermekeit, mert azoknak anyja, felesége szintén dolgozik, nem ér rá erre, vagy csak éjjelét feláldozva tehetné ezt.

... A gyerek iskolába kerül. Iskola után pajzánkodik, rosszalkodik, el-el kószál a nagyvárosba, mert apja anyja nincsen otthon; munkában vannak még. De ott vannak a „Knaben horte“-k. Bizonyos napokon játszani, sétálni mennek. Sárkányt eresztene, szankóznak, lapdázna. A tanító velük. Nem „tanító ur“ az ilyenkor, hanem jó akaró kedves bácsi, velük játszik, fut, labdázik. (De jól emlékszem rá: milyen boldogok voltunk mi — kis diákok, ha egyik másik tanár urunk is elkapta néha a lapdát a „Stukozásnál“... Mindjárt jobban megtanultuk másnapra a leczkét)

Télen szobába gyűlnek a séta után. Hetenként 2-3 estén. Ott játszanak, a soros felvigyázó (tanító vagy más gyerek barát) mesél nekik, rajzolnak. Megcsinálhatják a feladatukat stb. Mindez tágas, jól fűtött teremben, szobákban van — teljesen ingyen. Eljön az idő, hogy a szülők más haza értek a munkáról — a gyerekek is eloszlának és örömmel mondják el otthon, hogy mi sok szepet láttak.

A leányok azok ingyenes varró, főző stb. iskolába mennek. Vagy mig kisebbek a nők által vezetett terembe, hol a körükbe vágó dolgokkal foglalkoznak.

Később elkerül a fiu hazuról. Idegenbe, hol nincsen ismerőse. Nincs aki el látja jótanácssal, utba igazítással. Hova forduljon? Nem marad soká tanácstalanul. Könnyen szemébe ötlük az a jellegzetes, sok helyütt kifüggesztett hirdető kép, mely egy völgyben fekvő várost tüntet föl, kint a város előtt egy ifjoncz ül fáradtan egy padon. Bugyra ott van mellette. Tanácstalanul tekint jobbra-balra. — A kép mellé oda van

Tökéletes

BESZÉLŐGÉPEK

(Grammophonok) részletfizetésre is.

Beszélőgép hanglemezek, a legjobb felvételek, nagy választékban

Beszélőgép javítások

Müller Testvérek varrógép- és kerékpárüzletében Szekszárd, Kaszinó-bazár.

irva, hogy a „Freunde des Jungen Mannes“ irodája itt és itt van.

Egy Basel-országi falusi pap vetette föl az eszmét 1902-ben, hogy a „lányok barátnője“ című egyesülethez hasonló egyesület alakítsák fiuk részére. Az előbbi internacionális és főleg az egyedül utazó lányok erkölcsi világára örködik. Emezt egy év óta működik s most dolgoznak a nemzetközivé tevésén. Az egyesületnek ez idő szerint (egy évi fennállás után) 1000-nél több tagja van. Tagul felvesznek mindenkit, aki kötelezi magát, hogy idegenből ideszakadt ifjakat legjobb lelkiismerete szerint való tanácsal ellát. Van egy állandó hivatalnok, aki az ifjakat fogadja s kezükre jár: lakás, állás keresésnél s mindennemű felvilágosítással szolgál. Ezen kívül, ha idegenbe mennek, igazolványt ad nekik s címet, hogy egy ottlévő bizalmi embernél jelentkezzenek, ki viszont ott jár kezükre. — Az alapszabályok egyik pontja szerint ezélja volt még az egyesületnek az idegen ifjaknak a társaságba való bevezetésével őket a korcsmától és hasonlótól elvonni. Az azonban több nehézségbe ütközvén, nem vihető keresztül az alapszabályok értelmében. Az egyesület vallásrang-hivatás és illetőség különbség nélkül, mindeu hozzá fordulót teljesen ingyen ellát tanácsal.

Ujabbán egy tanonc-otthon létesítése, továbbá a kevésbé kereset képesek (szerencsétlen nyomorékok) megélhetésének biztosítása képezi ennek az egyesületnek tanulmány tárgyát.

Még egy intézményről akarunk ez alkalommal megismerkedni s ez a „Schreibstube für arbeitlose“ (munka nélküliek író szobája). A mikor először láttam az ilyen főírásu táblát lent, egyik főtezán s mellette egy ~~—~~-at, úgy gondoltam, hogy egy terem ez, ahol — ha éppen valaki rá ér — levelet írhat stb. Aztán elmentem a táblára rajzolt nyíl nyomán. Oda vezetett a Rajna partjára. Egy állami épülethez. Itt is volt egy tábla: „Fordítsd a kilinest jobbra, s a lepesün át jutsz be az irodába“. (Csupa ilyen régimódi, láncon járó, forgó kilinest van a régi városrész ódságuk által operettekbe illő házaiban.

Vagy 50 ember dolgozott egy hatalmas teremben. A titkár ur szívesen fogadott s kalauzolt. Ő aztán megmagyarázta, hogy nem olyan iroda ez, amilyennek én gondoltam. Általazó, vagy itt munkában volt, bármilyen foglalkozásu egyének (munkástól az akadémiái képzettségűig megfordult ott már mindenféle brange-u egyén), akik éppen foglalkozás nélkül vannak, itt mindig találnak foglalkozást, melynek révén keresethez jutnak arra az időre, míg állandó munkát kapnak. Az egylet 13 éve áll fent. A 12 év alatt 339.276 frank 65 centet fizetett ki foglalkozásnélkülieknek, Boríték ezimzés, számla írások, egyéb másolások, levelezések, könyvkötő-munka, kávé szem tisztítás, export áruk csomagolása stb. stb. Ezek és hasonlóképezik a terem látogatóinak foglalkozását. Üzlet házak adják a feldolgozandó anyagot, amit képességük szerint osztanak ki a jelentkezők között.

Ha valaki foglalkozás nélkül van, ide megy, jelentkeznek s ha hely van, felveszik, vagy ideiglenes állást szereznek neki. Itt aztán foglalkoztatják s az írásbeli munkát végzők napi átlagban 3 fr. 73 ctet kapnak, a más munkát végzők 2-20-at. Azonkívül az intézet rajta van, hogy mielőbb állandó helyre alkalmaztassa a nála jelentkezőket. Így tavaly 258 férfit foglalkoztatott az intézet, összesen 11,968 napi időtartammal, napi átlagban tehát 39 egyént, kiknek összesen 39.126 frank 15 centet fizetett ki.

Ha meggondoljuk, hogy ez intézmény hiányában az illetők nem hogy nem keresték volna meg azt a 39 ezer frankot, hanem a „nem tudom mit csináljak“ nál fogva még jó egy csomót el is költöttek volna, sőt bizonyára nehezebben is találtak volna állandó foglalkozást (12 év alatt 512 egyének szerzett állandó helyet, ennyi azoknak a száma, kik még a mai napon is a szerzett helyen foglalkoznak). Nem kell külön is hangsúlyoznunk azt a fontos szociális mi-

sziót, amelyet az a humanus intézmény teljesít. . . .

Ime egynéhány azok közül az intézmények közül, amelyek bevilágítanak a szabad svájceziak szívébe. Megerősíti ez annak igazát és szükségességét, amit egy szelid lelkű, jeles poétánk mondott: „A végtelen is vonalnyival kezdődik. . . S ha feljutottál a csillagokig nyujtsd jobboldat a fölfelé törekvőknek!“

Mert hogyan is szól az az angol mondás amely jól ide illik?

Do unto others as you would they should do unto you. Ugy cselekedjétek egymás között, amint óhajtatjátok, hogy legyen.

Koritsánszky Ottó.

Magyarul tanítás — magyarosítás.*)

Napjainkban, azt hiszem, a legtöbb magyar hazafit foglalkoztatta a nemzetiségi kérdés. Elértük azt az időpontot, amikor féltetve a régi magyar nemtörődömséget, kezdünk komolyan törődni evvel a kényes dologgal is. Sok intézkedés történt már, sok vélemény nyilvánult már, de még nagyon kicsi annak a multja, amióta általánossá kezdett lenni az az eszme, hogy a sok nemzetiségi polgártársunkat meg kell hódítani édes magyar hazánk számára.

A magyar törvényhozás megtette lépéseit, amit meg tudott fokozatosan tenni a néhány évtizeddel ezelőtt megkezdett „kezdés“ óta. Legutóbbi ide vonatkozó törvényünk az 1907. évi népoktatási törvény, mely még a legintenzívebben kívánja az idegen ajku népiskolák magyarrá tételeit és ezen feltételhez köti a legfelsőbb állami segély elnyerhetését is.

Szerény véleményem szerint azonban ez ma még nagyon kevés! Igaz ugyan, hogy rövid pár évtized alatt a magyar törvényhozás nem tudja helyrehozni ezer év mulasztását és nem képes egy csapásra az ideális végezhöz érni, mert az ebbeli törekvéseket nagyon sok és sokféle akadályok gátolják az előrehaladásban. A nemzetiségi kérdés magyar szempontból való megoldásának nagyon sok a nyílt és alattomos ellensége. Mivel pedig nem tudhatjuk, mikor és mily alakban tör ránk ez az ellenség, nekünk kellő védelemről kell gondoskodnunk egyfelől, másfelől pedig oda kell hatnunk mindenképpen, hogy másnyelvű társainkat megnyerjük, annyira, hogy ezek maguk is velünk szövetkezve, segítsenek az ellenséget leleplezni és azokat ártalmatlanokká tenni.

A törvényhozás a bajnak mindjárt a gyökerénél akar segíteni és ezt az orvoslást a gyermekek tanításánál, közé.ebbről a népiskolai oktatásnál kívánja megkezdzeni.

Nézzük az eredményt, melyet a törvény eme „kivánalma“ eddig elért! Nem célozom a hazánk idegen ajku vidékein levő összes népiskolákkal foglalkozni, hanem csak szűkebb értelemben vett hazánk, vármegyénk idegen, azaz német (sváb) községeknek népiskoláival. Büszkeséggel mondhatjuk el, hogy hazánk más, hasonló viszonyu vármegyéihez hasonlítva, mi már „sokra“ vittük! Vármegyénk iskolái közt — már a német ajkúkat érve — olyan is van, melynek vezetősége negyed évszázaddal ezelőtt is elfogadta az édes magyar nyelvet tanítási nyelvvül.

Az idegen ajku honfitársak meghódítását ezélozta a vármegye közönsége is, midőn alapot létesített oly tanítók kiténtetésére, kik a legjobb eredményt érik el e harcban.

Az azonban tegyük félre a korunkat jellemző minden tekintetben hazug felfogást s gondolkodást, mely néha még saját magának sem meri az igazat megvallani, legyünk őszinték önmagunkhoz s vegyük a dolgokat úgy, amint vannak! (Nem amint kellene lenniük!)

Lássuk az eredményt tisztán, amit a népiskola eddig elért és elérni igyekszik. Azt tapasztaljuk, hogy vármegyénk majd

* Ennek a cikknek minden betűjével egyet nem értünk, de közöljük, mert benne sok a megszívlelni való. A szerk.

minden iskolájában — kevés, vagy talán semmi kivétellel — magyarul tanítanak.

Ezzel azonban a szülők ellenszenvét kettik fel, mert a mostani felnőttek a magyar nyelv terjedésében az ő nyelvük elnyomását látják. Nem hiszik el azon érvelést, hogy a magyar nyelv megtanulásához alkalmat akar nyújtani az iskola, hanem azt mondják, hogy „muszáj“ gyermekeiknek tanulni a magyar nyelvet. Azért minden alkalommal odatörekvesznek, hogy az iskola nehez munkájának eredményét tönkretelgyék. Az ilyen felnőtt polgártársaktól aztán ne várjuk, hogy holmi „Temesvári káté“ t, vagy egy-egy lelketlen agitátor aknamunkáját visszautasítsák!

Teendők mindenekelőtt az volna, hogy svábaink szívet-lelkét bármilyen módon megnyerjük. Ezt pedig csak úgy fogjuk elérhetni, ha nemcsak magyarul tanítunk, de — magyarosítunk!

Ha valamit meg kellene tennem: vagy megteszem, vagy nem! Ha már most mi magyarosítani akarjuk német ajku honfitársainkat, tegyük is meg; de az eddigi módszer mellett 50, sőt 100 év múlva is ott leszünk, ahol ma. Oka ennek abban rejlik, hogy „magyarul tanítunk“ tüzzel-vassal minden tárgyat és pedig nem kérdezzük, hogy az a 6 éves gyermek tudja-e legalább a német nyelvet (mert még azt sem tudja), hanem tanítjuk a törvény értelmében magyarul! Hogy érti-e, vagy sem, az látszólag mellékes dolog. Azonban a tanításban nincs a hiba! Tessék a felnőttek érzelmeit vizsgálni és ott fogjuk találni a baj okát. A mi a mai viszonyokat meg nem változtatjuk és a szülők gyermeküknek bűnül rójják fel, ha — mint az iskolában nevelik és tanítják — magyar gyermeknek vallja magát, — meddő fog maradni minden fáradozásunk, igyekezetünk és törekvésünk, mert legalább annyit tud és fog is a szülő rontani a gyermekben, amennyit az iskola épített.

A szülőket, általában a felnőtteket kellene nevelnünk, hogy munkánkat nem hogy le ne rontsák, hanem velünk szövetkezve, segítségünkre legyenek. Kétféle módunk volna erre: a népkönyvtár és a szabad tanítás, más szóval a felnőttek tanítása. Az előbbeni azonban nálunk, ha megvolna se sokat használna, de szerintem inkább még többet ártana, mert svábaink határozottan állást foglaltak és ellenségüknek tekintik a magyar nyelvet és szívesen ragaszkodnak az övékhez; éppen ezért az utóbbi sem érne el semmi eredményt.

De ragaszkodva a kitűzött célhoz, cseréljük fel az eszközöket. A magyar nyelvet tanítsuk továbbra is a mai mód szerint, de csak mint nyelvet mindaddig, míg ők maguk nem kíváncznak arra, hogy megtanulhassák hazánk nyelvét. Tanítsuk meg őket mindenekelőtt arra, hogy ők éppoly magyarok, mint mi s ezt, azt hiszem, leggyorsabban úgy érhetjük el, ha saját nyelvükön jutnak el odáig. Ha ezt megkezdjük a mostani iskolásgyermekekkel s a törvény segítségünkre lévén, nem kellene őket 12, illetve 15 éves korukban — amikor a rontás a legnagyobb mértékben pusztítja építő munkánkat, — kiengedni kezünkől, hanem továbbra is nevelő hatásunk alatt kellene állaniok olyanformán, hogy egy ifjusági egyesületbe tartoznának kötelezőleg, legalább 18—20 éves korukig, — akkor egy emberöltő alatt eljuthatnánk oda, hogy megtörne a mostani rezisztencia és minden sváb hazánkfia büszkén magyarnak vallván magát, magyarul kívánna tanulni, beszélni s már kis esemetéjét is édes hazánk zengzetes nyelvén tanítaná gagyogni.

Nem hiszem, hogy hazánk bármely nemzetiségi vidékén működő, ez ügyért lelkesedni tudó tanító készséggel el ne fogadná a módszert biztosnak s szívesen ne áldozná fel minden idejét e nemes cél érdekében! Csakhogy akkor minden tanítónak — a mai viszonyok közt is — teljesen anyagi gondoktól ment megélhetést kell biztosítani, mert csak úgy lesz képes igazán e nagy munkának megfelelni.

Ha a magyar törvényhozás ezt követeli s így kívánja megvalósítani a magyaro-

sítás eszméjét, — ha a „Vármegyei Magyarosító Bizottság“ ebből a szempontból bírálja a tanítók magyarosító érdemeit és ha a tanítók türelemmel és kitartással eszerint munkálkodnak s ezen módszer szerint haladnak a kitűzött nemes cél felé, a siker nem maradhat el! Akkor nem kell félnünk az általános titkos választói jog megvalósításának bármely módjától sem!

Azt mondhatná valaki: „Hisz ez visszaesés volna!“ Kedves Valaki! Vizsgáld a mai állapotot és eredményt s nyilatkozzál! Csak egyéni a véleményem! Rajta, szeretett honfitársaim, tisztázzunk s javítsunk! Vessük el a rosszat, fogadjuk el a jót!

Scherer János,
népiskolai tanító.

Utolsó ebéd a szekszárdi népkonyhában.

A szekszárdi népkonyhában ez időszelint, a múlt szombaton osztották ki az utolsó ebédet. Foga van még ugyan olykor olykor az időnek, de már csalsa a napsugár a tavaszi rügyet, érleli a „szegény ember kenyerét“, dolgot, munkát találhat, aki akar, valamicskét a leggyámoltalanabb ember is kereshet, így e nemes emberbaráti intézmény felesleges egészen — a jövő télig.

A „szeretet vendégségnek“ vége. A jó apácák még fényesebbre síkálhatják a hatalmas rézűstöt, amely különben amugy is ragyogott a tisztaságtól, jó darabig nem lesz rá szükség. Azaz dehogynem! E hó 1-én megnyílt az óvoda, a gyermekmenhely, most, de legkivált pedig a nyáron, mikor a szüle dologra jár s nem főzhet a kicsinyeknek, megint csak erre a pár akós rézűstre kerül a sor, 2 egész krajczáróért ebből kap meleg ételt az arra szorult sok-sok szegény gyerek. A bibliabeli olajos korsó tehát ez a hatalmas üst. Ha kifogy is, megtölti a nemes emberszeretet.

A népkonyha áldásos, emberbaráti intézményét körülbelül 12 évvel ezelőtt *Simonstits* Béláné urnő, akkori alispánunk *Simonstits* Béla, később főispán, miniszteri tanácsos fenkölt lelkű neje kezdeményezte. Nemsokára bekövetkezett azonban Szekszárdról való távozása s ez veszéllyel fenyegette a népkonyha fennállhatását, de sikerült neki egy oly nemesen gondolkodó férfit, mint *Bezerédj* Pált, utódjául megnyerni, ki mint védnök azóta a leglelkesebb kitartással és fáradhatlan buzgalommal, minden lehetőt elkövet, hogy ezt az igazán áldásos intézményt fenntartsa.

Évről-évre szétmegy az ő lelkes felhívása, amelynek csengő korona lesz a visszhangja. Aki pénzt nem ad, vagy nem adhat, az „természetben“ rójjá le önkéntes adóját. Zsir, bab, liszt, rizskása, krumpli, sok más egyéb csurran cseppen innen is, onnan is. Egy pár uraság — de legfőbbképp a nemes szívű védnök megszerzi magának még azt az élvezetet is, hogy olykor-olykor egy kis húst küld a szegények bográcsába. Valóban felséges fejedelmi élvezet az a tudat, hogy a szegénység, a nyomor még húst is ehetik az — én jóvoltomból!

Az így összegyűlt eleség élvezhető étellé való megfőzését aztán az óvodát vezető testvérek teljesítik, zugolódás nélkül, jó kedvvel. Minden szegény jegyet kap a város házán s ezek alapján, ritka önfeláldozással, már 12 év óta, a róm. kath. óvoda és gyermekmenhely érdemes alelnöke *Triebler* Ilma urhölgy személyesen porciózza ki az adagokat. Ott jár-kelel fehér kötényesen, mint a nyomor hadseregének generálisa, rendet csinál, ha kell s ő vezeti a számadást is a kiosztott adagokról. Nemesszívű fáradozását semmi sem mutatja fényesebben, minthogy az utóbbi két hónapban és pedig januárban 2672, februárban 3128 adag ételt és 680 kenyeret osztott szét, mert hetenként egyszer szombaton kenyeret is kapnak a szegények. Kalács ez nekik, mert oly fehér, izletes.

... De, hogy az utolsó ebédéről is legyen szó, elmondok még annyit, hogy ennek ki-

osztására a múlt szombaton megjelent özv. *Simonstits* Béláné öméltsága is dr. *Kramolin* Gyuláné kíséretében.

Ez alkalommal a szegények kedvence eledele: gombóc főtt a nagy üstben. A gombóc 500 volt, de volt is szegény elég, mindenkire hármat számítanak s nemsokára elfogyott az egész üst tartalma. Előbb azokat elégitették ki, akik hazahordták az ebédet, majd jöttek az ott étkezők. Czigányok, hordárok, de jól öltözött alakok is elegenden. A tele tányér gombóczeves mellé kenyeret is kaptak. A jó Ilma kisasszony ismeri már őket, az étkezőkre számítva, bele-bele szalad a kése a friss, fehér pék-czipóba, amikor darabolja.

Legmeghatóbb volt a bucsuzás.

Mikor tudtul adták, hogy az idén ez volt az utolsó ebéd, a sok éhes alak, bizonyos rezignációval rebegte: Tudjuk, instáljuk aláson... Sőt egyikük harsány hangon el is kiáltotta:

„Baj, baj, de azért az Isten áldja meg mindnyájukat a hozzánk való szivességükért.“

— Ez a 12 gombóc, — sugták a fülembe —; a legnagyobb evő, ha jut, ennyit eszik meg egy ültőhelyében... .

Minden gombóc a nemes jótékonyág szimbólumává magasztosult előttem... .

Végig néztem a szerencsétlen emberen, olyan éhség nézett le az arcáról, látszott, hogy most mindjárt megenné a — tizenharmadik gombócot is.

Jótét lelkek, könyörületes szívek gondoskodjatok tehát róla, hogy jövőre ez a szegény ember megkapja a — tizenharmadik gombócot is, de jusson a többinek is!

B.

VÁRMEGYE.

Tolnavármegye közigazgatási bizottsága rendes havi ülését f. hó 11-én tartja meg.

— **A központi választmány ülése.** A vármegyei központi választmány *Simontsits* Elemér alispán elnöklésével, e hó 6-án ülést tartott. A tagok letették az esküt, mely után kiküldték a választók névsorát összeíró bizottságokat.

Szabályrendeletek. A kereskedelemügyi miniszter a zsibáruskodásról alkotott vármegyei szabályrendeletet némi módosításokkal jóváhagyta. A belügyminiszter a vármegyei ebtartás szabályrendelet módosítását jóvá nem hagyta, mert a földmivélsügyi miniszter az országszerte állandóan nagy számban előforduló veszettségi esetek lehető korlátozására, az állategészségügyi rendszert mai elvének figyelembe vételével, teljesen új ebtartási szabályrendelet mintá kidolgozását vette tervbe.

Lóavatási terv. A honvédelmi miniszter rendelete folytán a 1907 évi lóavatási terv 1908/9-évre érvényben marad.

HIREK.

— **Bál József királyi hercegnél.** *József* kir. herceg f. hó 2-iki fényes bálján vármegyénkből résztvettek: *Apponyi* Sándor gróf aranygyapjas v. b. t. t., főkamarmester nevével, *Széchenyi* Sándor gróf v. b. t. t., főrendiházi alelnök nevével, *Apponyi* Géza gróf főispán nevével, szül. *Széchenyi* Paula grófnővel, *Sztankovány* János kir. kamarás nevével, leányaival, továbbá *Széchenyi* Domoos és *Apponyi* Rezső grófok.

— **Igazgatók értekezlete.** *Várady* Károly, a székesfehérvári tankertület főigazgatója a folyó hó 22. és 23. napjaira, Székesfehérvárra igazgatói szaktanácskozmányt hívott egybe. Az értekezleten *Wigand* János, a szekszárdi áll. főgimnázium igazgatója is résztvesz.

— **Hitközségi ülés.** A szekszárdi r. k. hitközségi tanács és iskolaszék folyó hó 5-én tartott ülésén hitközségi világi elnöké Kiss Károly táblalabirót, templongondnokul Nagy János birtokost választotta meg. Ugyaneznapkor Fent László, pénztáros fizetését 1200 koronára emelték fel.

— **Eljegyzés.** *Gullner* Elemér bátaszéki alapítványi uradalmi gazdatiszt eljegyezte *Návay* Katát, *Návay* Emil alapítványi uradalmi főfelügyelő és neje *Korossy* Zsófia urnő leányát.

Kápolnai József dunaföldvári gazdasági szaktanító eljegyezte *Galambos* Adolf bérlő leányát, *Bözsikét* Dunaföldváron.

Tóth Pál, a Báter-nyomda gépmestere, eljegyezte *Kaszás* Rózsikát Szekszárdon.

— **Selyemtenyésztők figyelmébe.** Mint minden jó ügynek, úgy a selyemtenyésztésnek is megvannak az ellenségei, akik a tenyésztőket mindenféle rosszakaratú híresztelésekkel amitják és őket félrevezetni igyekeznek. A selyemtenyésztési felügyelőség hirdetmény útján figyelmezteti a tenyésztőket, hogy a lelketlen ámitóknak ne adjanak hitelt, hanem, ha valamiben kételyeik vannak, forduljanak a felügyelőséghez, mely minden irányban felvilágosítást és orvoslást nyújt.

— **Kitüntetés.** *Keresztes* Mihály szompovai erdővéd, a bátaszéki alapítványi uradalomnál töltött 39 évi becsületes és hűséges szolgálataért 50 kor. jutalmat kapott.

— **Házasság.** *Hörömpö* Ferencz tolnamedii ref. lelkész folyó hó 31-én tartja esküvőjét *Borzsák* Boriskával, *Borzsák* Endre szekszárdi ref. pap és neje *Boda* Sarolta urnő leányával.

Krausz János füzánkerti gözmalmi főmolnár folyó hó 5-én kelt egybe *Tolnán* *Hirrmann* Ellával.

— **Erdészeti kinevezés.** A földmivélsügyi miniszter *Orosz* Zoltán végzett erdészeti főiskolai hallgatót m. kir. erdőgyakornokká nevezte ki.

— **Magyarok Romániában.** A bukaresti magyarok Szent István Király Egyesületének dalosztálya folyó hó 1-én Bukarestben műkedvelői előadást tartott, melyben „A sarga csikót“ adták elő. A darabban előforduló dalokat *Janosits* Antal bukaresti róm. kath. kántortanító, *Janosits* Antal teveli nyug. tanító fia, kísérete zongorán.

— **Egyházmegyei hírek.** *Zichy* Gyula gróf, püspök, *Prikler* Károly teveli plebánost a völgyeségi esperesi kerület jegyzőjévé nevezte ki. — *Tihanyi* János bátaszéki káplánt Petrijevezére, *Nagy* István szászvári káplánt Bátaszékre helyezte át.

— **A szekszárdi róm. kath. óvoda közgyűlése.** A szekszárdi róm. kath. óvoda- és gyermekmenhely-egylet folyó évi márczius hó 7-én délután 4 órakor a rk. óvoda helyiségében közgyűlést tart. Tárty: 1. 1907. évi számadás és 1908. évi költségeloirányzat előterjesztése. 2. Tisztújítás. 3. Egyéb indítványok.

— **Az ártézi kut.** A szekszárdi ártézi kut munkálatait a vasut melletti uton folyó hó 4-én reggel megkezdették. A furást is, amint a föld feletti munkával elkészülnek, megkezdik.

— **Esküvő.** *Kutnyánszky* István decsi róm. kath. kántor-tanító múlt hó 29-én délelőtt 10 órakor vezette oltárhoz Ságváron *Compó* Irmát.

— **Jubiláló honvédszázados.** *Wache* József, nyugalmazott m. kir. honvédszázados f. hó 4-én ünnepelte Bonyhádon, családi körben katonai pályájának 50 éves jubileumát. A jubiláns az 52-ik cs. és kir. gyalogezredel részt vett az 1859—66-iki olasz hadjáratban, ahol kitüntetésben is részesült és legutóbb a székesfehérvári V. m. kir. honvédkerületben szolgált.

— **Műkedvelői előadás.** Folyó hó 1-én közkívánatra a szekszárdi kath. legényegylet tagjai megismételték a „Vén bakancsos és fia a huszár“ című népsziművet. A színház zsufozásig megtelt. A minden tekintetben jól sikerült darab szereplői közül különösen kiemeljük *Fekete* Annust, ki eleven, vig játékával, szép énekeivel sok tapsot aratott. Ugyancsak kitűnt *Vas* Margit, ki átértette szerepét és jól énekelt. E két főszereplő remek csokrokat kapott és sok tapsban volt részük. *Kreskay* Mihály Friczi szerepében állandóan kacagattya a közönséget, Jó kuplét meg kellett ismételnie. Elismerés illeti a derék rendezőket.

— **Bőjti szentbeszéd.** A bőjti időszakban eddig szokásban volt naponkinti tanulás helyett dr. Fent Ferencz, szent-

széki tanácsos kezdeményezésére most a bőjt folyamán minden pénteken délután félhat óraker szentbeszédet tartanak a szekszárd-heilvárosi templomban.

— **Shakspere-est.** Wigand János főgimnáziumi igazgató, jövő héten a muzeumban felolvasást tart Shakspere-ről.

— **Ifjúsági ünnepély.** A szekszárdi áll. s. közs. polgári fiúiskola ifjúsága a nemzeti szabadság hajnalhasadásának 60-ik évfordulója alkalmából 1908. év márczius 14-én, (szombaton) a nemzeti ünnep előestéjén a „Szekszárd Szálló“ nagytermében este pont 6 óraker hazafias diszeloádást rendez. Szinre kerül: „1848“ vagy: Az ur és a jobbágy. Hazafias szinmű dalokkal 3 felvonásban, egy változással és egy hatásos záróképpel. Irta. dr. Okányik Lajos. Helyárak: I. hely 1 kor. 40 fill., II. hely 1 kor., állóhely 80 fillér, diákjegy 30 fillér. Jegyek előre válthatók Szabó Géza hittanárnál. A diszeloádás tiszta jövedelmét felerészben a polgári fiúiskola segély-alapja, felerészben a tervezett „Béri Balogh Ádám emlékmű“ javára fordítja az ifjúság.

— **Népszövetségi gyűlések.** Bátaszéken mult vasárnap három hatalmas gyűlés volt a Katholikus Népszövetség érdekében. A kellemetlen idő daczára mise után a Katholikus Ifjúsági Önképzőkörben gyűltek össze a község német anyanyelvű lakosai. Romaisz Ferencz tb. kanonok a község érdemes plébánosa nyitotta meg a gyűlést, mely történelmi argumentumokkal telített beszéddel. Huszár Károly német nyelven fejtette ki a Népszövetség célját, szervezetét és előnyeit. — Délután 2 óraker a Keresztény Munkásegylet udvarán gyűltek össze Bátaszék magyar anyanyelvű polgárai. Itt is Romaisz kanonok tartotta az elnöki megnyitót. Huszár Károly hosszabb beszédben ismertette a magyar katolikus helyzetét és a szervezkedés szükséges voltát. A népszövetségről mondott gyűjtő szavai nagy hatással voltak a népre. Blandl György káplán a Népszövetség buzgó terjesztője is nagy hatású beszédben hívta fel a katolikus polgárat a csatlakozásra, — Délután közkívánatra még egy harmadik gyűlést is kellett rögtönözni a Katholikus Körben, amelyben Romaisz kanonok és Huszár szerkesztő beszéltek nagy sikerrel. Ezen a gyűlésen jelen volt Földes Dezső bátaí adminisztrátor is. Este a katolikus ifjúsági egyesületben táncmulatság volt, amelyen a népszövetségi tagok nagy agitációt fejtettek ki.

— **Hegyközség alakulás.** A „Lisztes“ és „Palánk“ dülök szőlőbirtokosait Malicsek Ödön selyemtenyészési felügyelőségi pénztáros, szőlőbirtokos Szekszárdon, a „Szekszárd Szálló“ nagytermében folyó hó 15-én (vasárnap) délután 2 óraker tartandó értekezletre hívta össze, mely értekezleten a kérdéses területekre nézve a hegyközséget óhajják megalakítani.

— **A sorozás.** Szekszárdon folyó hó 2-ától 6-ig tartott a sorozás. 2-án és 3-án Szekszárd r. t. város, 4—6-án a központi járás állításköteleseit sorozták. A sorozó bizottság tagjai voltak: Polgári elnök: Forster Zoltán vármegyei főjegyző, katonai elnök: Kalivoda László őrnagy, honvédségi elnök: Vincz Sándor őrnagy. orvosok: dr. Hangel Ignác vármegyei t. főorvos, dr. Hein Ede és dr. Tóth Lajos ezredorvosok, sorozó tiszt: Waldfogel József főhadnagy és Szulcz Lajos honvédhadnagy, járási tisztviselők a város részéről: Janosits Károly városi főjegyző, a járás részéről: Bajó Pál főszolgabíró, bizalmi férfiak: Tomcsányi Lajos közalapítványi urad. főfelügyelő és Szeghy Sándor gyógyszerész. Megvizsgáltatott Szekszárd városi hadköteles: I. korosztályban 106, ebből besoroztak 43-at, fegyverképtelennek nyilvánítottak 2-öt, felülvizsgálatra és kórházba küldtek 4-et, visszahelyeztek 57-et. A II. korosztályban előállt 55, ebből besoroztatott 7, kórházba küldetett 2, visszahelyeztetett 46. A III. és magasabb korosztályban előállt 44, ebből besoroztatott 3, fegyverképtelennek nyilvánítottatott 41. A sorozástól távol maradt 35 állításköteles. A központi járásban az I. k. o. előállt 298, ebből besoroztatott 119, fegyverképtelennek nyilvánított

7, felülvizsgálatra és kórházba küldetett 14, visszahelyeztetett 158, A II. k. o. előállt 190, ebből besoroztatott 32, fegyverképtelennek nyilvánítottatott 6, visszahelyeztetett 152. A III. k. o. előállt 94, ebből besoroztatott 16, fegyverképtelennek nyilvánítottatott 77, kat. kórházba küldetett 1. A sorozástól elmaradt összesen 138.

— **Mazzantini Szekszárdon.** A Mazzantini balletmester által Szekszárdon tartandó boston kurzusra, eddig huszon felül jelentkeztek. Jelentkezéseket még elfogad: Győrbíró Benőné urnó.

— **Panasz a közigazgatási bíróság ellen.** Dunaföldvárról írják lapunknak: A magyar közigazgatási bíróság ellen, újabban a nép körében igen sok panasz hallatszik, hogy a hozzá beadott panaszokat késedelmesen intézi el. Főleg azért tartják ezen késedelmes eljárást sérelmesnek, mert ezáltal pénzügyi (adó és illeték) ügyekben gyakran zaklatások és indokolatlan végrehajtásoknak vannak kitéve. Nagyon kívánatos lenne, hogyha a honatyák ezeket a bajokat orvoslás céljából a miniszterelnök jóakaratu figyelmébe ajánlanák. Hisz az egy év előtt felterjesztett panaszok és egyéb ügyiratok már eléggé megérhettek az elintézésre.

— **Halálozások** Nemesvidi Kiss Adolfné szül. Schlichtherle Julianna urnó, Kiss Adolf volt majsamiklósvári községi jegyző neje, Budapestben, folyó hó 1-én rövid szenvedés után életének 56-ik és boldog házasságának 35-ik évében elhunyt. Hült tetemét folyó hó 3-án a gyászházból, (II. ker., Báró Lipthay-utca 7. szám.) a róm. kath. egyház szertartása szerint, a farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra. A boldogultat férjén kívül gyermekei: Ilona és férje Néveri Névény Árpád felsőiregi jegyző, Elvira és férje Korányi Kálmán nyug. cs. és kir. százados, Loránd eszáz. és kir. hadnagy és nagyszámu rokonság gyászolja.

Klima Rezső, Wenkheim Frigyes gróf Tarlós pusztájának uradalmi intézője Szekszárdon, ahol betegsége miatt szabadságát töltötte, f. hó 2-án, életének 44-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogult földi maradványait folyó hó 3-án az alsóvárosi sírkertben, nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra. A gróf, volt gazdatisztje iránti kegyeletének szép tanujelét adta azzal, hogy a temetésen békésmegyei uradalmát Saary Jenő uradalmi intéző által képviseltette. Az elhunyt édes anyja, öz. Klima Rezsőné szül. Pohl Vilma urnó gyászolja, aki benne egyetlen gyermekét vesztette el.

Löwensohn Gáspár a tamási takarékpénztár alelnöke, Tamásiban folyó hó 4-én, 60 éves korában meghalt. Haláláról a „Tamási takarékpénztár részvénytársaság“ igazgatósága, felügyelő-bizottsága és tisztviselői külön gyászjelentést adtak ki.

— **A „Sárga csikó“ harmadszor.** A szekszárdi ref. olvasókör mult vasárnap harmadszor is előadta a „Sárga csikó“, az előbbieknél még sikerültebb előadásban. A szereplők valamennyien kitétek magukért, ily összevágó előadás színészeknek is becsületükre válnék. Hálás is volt a község. A szó valódi értelmében zsufozásig megtöltötte a nagy termet. Mennyien lehettek, az mutatja, hogy ez este jegyekből 530 koronán felül vettek be. A három előadás néhány korona híján 1200 koronát eredményezett. Ez alkalommal az intelligencia is szép számmal volt jelen. Előadás után tánc volt reggelig. A kör műkedvelői márczius 15-én „A bor“ című darabot adják elő.

— **Megegzekvált hivatalok.** A magyar állam még nem mondott esődot, de a napokban majd — lefoglalták! Csütörtökön délután városi végrehajtó jelent meg a szekszárdi p. ü. igazgatóságnál, adóhivatalnál, postánál, hogy felírja a kasszákat. Valami betegségyelző pénztári járulékot kerestek az említett hivatalokon. A kasszát azonban még sem foglalták le, mert a pénzügyigazgatóságnál miniszteri rendelettel mutatták ki, hogy a napdíjasok után való fizetést a miniszter betiltotta.

— **Megfelebbezett választás.** Dunaföldvárról írják: A dunaföldvári róm. katolikus

iskolaszéki tagoknak f. évi február hó 20-ik napján megtartott választása ellen Szelestey Benő és társai dunaföldvári lakosok a pécsi püspökhöz felebbezést adtak be azon czímen, hogy: a) választók névjegyzéke szabálytalanul lett összeállítva; b) sok választó a névjegyzékből kihagyatott; c) a leadott szavazatok szabálytalanul számoltattak össze; d) több szavazólap adatott be, mint a hány választó leszavazott; e) a választási jegyzőkönyv nem lett a választás megejtése után nyomban felvéve és aláírva. Ezenkívül még felebbezők a választást vezető elnök eljárása ellen egy csomó panaszt sorolnak fel. A választó község nagy érdeklődéssel várja a felebbezés elintézését abban a reményben, hogy épügy, mint a folyó évi január 9-iki választás, a felhozott okok folytán az is megsemmisítettik.

— **Lemondás.** Philipp József völgysegi járási faskola felügyelő erről a tisztségről lemondott.

— **Mondjatok le minden reménységről.** Ez a pokol kapujának felirata. Ezt a feliratot himezteti zászlójára az a csoport, a mely az egy gyermek, vagy a gyermektelenség rendszere ellen küzd. Azt hihette eddig e csoport, hogy mellette küzd egy a vidéki, mint a fővárosi sajtó, még ha ez utóbbi már nemcsak „írásban“, hanem „képben“ is (egy kisgyermeket hozó gólyának fityet hányó nő) hirdeti a gyermekáldás korlátozásának eszközeit. Eddig csak a hirdetési rovatban, de most már a lapok beltartalmában is, hasábkokra menő felbujtás olvasható. Itt van Nelly Roussel asszony előadása a „Szerelem és anyaságról.“ Nemcsak közlik napi lapjaink bő kivonatban ama francia Medea előadását, hanem fel is dicsérik. Az előadást bevezető sorokban egyik legtekintélyesebb napilapunk így ír: „Még leczkét is kaptunk, amely tavaszunk jöttén, ilyenkor elég hasznos lehet. A leczkének az volt a lényege, hogy szép, szép a szerelem, de csak akkor, ha nincsenek következményei. De jaj azoknak, a kiket megtréfál a sors, s a mikor gyönyör után nyulnak sóvár kézzel, a sors beszélő babát nyom a kezükbe — stb.“ (Pesti Napló febr. 29-iki szám). — Örvend a lap, hogy a nagy terem zsufozásig megtelt hallgatósággal, s végül czinikusán oda veti, hogy a „a kérlelhetetlen Roussel asszony célt ért e? majd figyelemmel kísérik a születési statisztikát.“ Mintha nem is nemzetünk, éppen a fajmagyarság életkérdéséről volna szó! Jöjjön a P. N. tudósítója le hozzánk a Sárközbe, vagy megyénk akármelyik vidékére, s tekintsen bele a születési anyakönyvekbe, s örvendezhet, ha lelke van hozzá, hogy a mi népünk megelőzte Roussel asszony jó tanácsait.

Egy magyar pap.

— **Panasz az állami utak ellen.** Dunaföldvárról vettük a következő sorokat: „A Dunaföldvár község területén keresztül vonuló gidres-gödrös állami ut ellen a lakosság körében általános zugalódás és elégedetlenség uralkodik. Folyton az előljárást ostromolják a nagy forgalmu állami út jókarba helyezése iránt. A községi előljárást már megkereste az államépítészeti hivatal, hogy a panaszolt ut mielőbbi jókarba helyezéséről gondoskodjék. Ami annyival is inkább indokolt lenne, mert köztudomás szerint Dunaföldvár község, mint testület, ezen ut fentartásához évi 1159 korona 50 fillérrel járul hozzá.“ — Eddig tart a panasz. Magunk részéről csak azt tesszük hozzá, hogy a mi gondos, figyelmes főmérnökünk, az államépítészeti hivatal vezetője bizonyára megtalálja a módját, hogy a dunaföldváriak se — panaszkozzanak.

— **Szinészet.** Február 27-e óta Füredi Miksa igazgató kicsi, de igen jó társulata működik Dombóváron. A község élénk résztvétellel honorálja a buzgó igyekezetet. A legjobb darabokat adják elő, várakozást meghaladó ügyességgel. Így szinre került az Ördög, Bernát, A bor, Az aranykakas és A vig özvegy,

— **Eltűnt gyermekek.** Sárközi István és József 6—8 éves bátaí cigány gyermekek még február hó 25-én eltűntek Bátoról s azóta nem adtak hírt magukról. A két gyermeket a hatóság körözi.

— **Adomány a szekszárdi népkonyhára.** A népkonyhára adakoztak: bátaszéki takarékpénztár 5 kor. Grünwald és Schmeidek palánki birtokosok 2 zsák burgonyát és egy leölt birkát, Fischhof Károly Szekszárd 10 klgr. rizs 5 klgr. só, Schlesinger Ignác Szekszárd 17 klgr. tarhonya, Lichtschell János Tabód 3 liter zsír, Leicht Lajos Szekszárd 2 méter mázsa tüzi fát. Ezen kegyes adományokat számos szegényeink nevében hálás köszönettel nyugtatom.

Szekszárd, 1908 márczius 6.

Bezerédj Pál s. k.

— **Uj gazdasági tudósító.** A földművelésügyi miniszter Dobozi István, hétkut-pusztai lakost Tolnavármegye tamási-i járására a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— **Hamis pénz terjesztők.** Dunaföldvállról vesszük a hírt: Hamis pénzkészítőket és forgalombahozókat nyomoz már napok óta két budapesti állami titkos rendőr Dunaföldvár, Németkér és Böleske községekben. A titkos rendőrök kutatása eredménnyel is járt, mert Molnár Mari és Angyal Józsefné böleskei lakosoknál tényleg találtak egy kézi kosárra való hamis ezüst forintosokat és koronákat. Úgy látszik, hogy a hamisítás számai Budapestre vezetnek vissza. Eddigi adatok szerint a letartóztatott két böleskei asszonynak egyedül a hamis pénzek forgalombahozatala képezte feladatát. A forgalomba hozott hamis ezüst egyforintosok szembevető gyenge és kezdetleges utánzatok. Higanyal vannak fényezve és a legkisebb nyomásra elhajlanak. A rajtuk levő irások homályosak és elmosódtak látszanak. Ellenben az egy koronások jobban sikerültek. A valódiaktól főleg abban különböznek, hogy színük barnább és tompa csengésük van.

— **Gyógyszertár állítás.** Hóbor Kálmán és Gönczy Lajos budapesti és Czollner László székesfehérvári gyógyszerészek Szekszárdon felállítandó gyógyszertár engedélyezése iránt kérvényt nyújtottak be a belügyminiszterhez.

— **Ujabb ebzárlat.** Szekszárdon újabb veszélyre gyanus ebmarás miatt az ebzárlat április 2-ig meghosszabbított.

— **Mikor a kocsis részeg.** Végzetes baleset történt február 27-én Gyulaj községben. A gyónki vásárról ment vissza ifj. Klambauer Ferencz, ennek édesatyja és Hegedüs Antal egy kocsin. Különösen az első már a vásárban is nagyon felöntött a garatra s ebheli buzsósága még inkább fokozódott hazafelé, mert az utba eső három községben is állomásoztak a kocsmában. Mikor a gyulaji szőlőhegy közelébe értek — hol egyébként lakásuk is volt, — a szesz már nagyon működött és ifj. Klambauer nem épen kiméletesen szólogatta Hegedüst. Ez jőzön lévén, hogy minden további kellemetlenségnek elejét vegye, leszállt a kocsiról, eloldta a saroglyához kötött lovát és gyalogszerrel bandukolt a kocsi után, mely lassankint elhagyta. Esti fél 8 óra volt már és nagy sötétség. Egyszerre Hegedüs segélykiáltást hall, mire a hang irányába siet és amint odaér, látja, hogy a feltöltött ut melletti 2 méter mély árokban fekszik a kocsi, kerekeivel az ég felé, de ott voltak a lovak is, a két ember pedig a kocsi alatt. Saját lovát egy fához kötve, a szintén a vásárból hazatérő Katona János után futott, hogy segítségül hívja. Ketten nagynehezen felfordították a kocsit, mely alatt az idősebb Klambauer eszméletlen állapotban, összetörve feküdt, fia pedig, a sáros hóba nyomott fejével, holtan terült el. Valószínű, hogy úgy fulladt meg, mert tehetetlen részegségében nem tudott magán segíteni. Az atyja talán felgyógyul.

— **A lövöldözés vége.** Halálos kimenetelű szerencsétlenséget okozott egy fiatal legény vigyázatlansága * Sióagárdon. Barsi Mihály f. hó 2-án tartotta esküvőjét s délután, mikor a násznép a menyasszonyos házhoz ment, Gyenes József és Szilágyi Mihály előre siettek az utóbbi atyjának, Szilágyi Istvánnak házához, hogy Szilágyi fegyverével lövéssel üdvözljék a menetet. Hozzájuk csatlakozott Barsi György, nős polgár is. A fegyvert Gyenes vette magához s azt az utcaajtóban egymást félig eltakarva álló Szilágyinak és Barsinak háttal fordulva

igazgatta. Miközben előre fordult, a sörétre töltött fegyver elsült s a lövés Barsit szívében, Szilágyit mellén és nyakán találta. Barsi, aki 3 év óta nős és egy gyermek atyja, rögtön meghalt, Szilágyi súlyos sérülést szenvedett, felépülése kétséges. Gyenest az előjáróság letartóztatta s átadta a kir. ügyész ségnek. A vizsgálatot Mirth László, kir. törvényszéki albiró, h. vizsgálóbíró, dr. Kramolin Gyula és dr. Spitzer Manó orvosokkal ejtette meg.

— **Zsebmetszők.** Loiczli Ferencz és Novák Kálmán utazó zsebtolvajokat a csendőrség elfogta s az elsőt Szekszárdra, a másikat Sopronba kísérte. Loiczli már eddig is igen sok zsebmetszést vallott be. A vizsgálat folyik.

— **Pipázók a dunaföldvári községhez elött.** Dunaföldvár községben a földmives néposztály vasár- és ünnepnapokon a község-háza előtt szokott összegyülekezni, ügyesbajos dolgaiknak megbeszélése végett. Ez még nem lenne valami nagy baj, — mint dunaföldvári levelezőnk írja, de oly nagy számban állják el a gyalog járdát és a kocsit, hogy ezáltal a közlekedés ugyszólván lehetetlenné válik. Ilyenkor kedélyes beszélgetés és pipázás közben egyet-egyet szerzentenek fogaik közül. A kit azonban a sorsa ilyen csettentés alkalmával visz keresztül a kedélyes kaszinózók között, annak a ruhája olyan lesz, mintha tetovirozva lenne. Több tekintélyes dunaföldvári polgár már egy kissé meg sokalta ezt az állapotot és írásbeli panaszt tett a járási főszolgabírónál e veszedelemmel járó kaszinózás megszüntetése végett.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a Ferencz József keserűviz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emlitésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

— **Beomlott pincze.** Szabó János simontornyai kőműveslegény Pusztai Lajos ottani kőműves pinczejében dolgozott, miközben a pincze leomlott és a lehulló föld Szabót maga alá temette. A szerencsétlenséget azonnal észrevették és Szabót — a romok alól kimentették. Szenvedett sérülései folytán tegnap meg is halt.

— **Pénzt evő birkanyáj.** A takarmány szűk világban örül a gazda, ha más fajta takarmányt adhat türelmes állatainak, Keszőhidegkúton azonban pénzt — *valóságos pénzt* eszik a birkanyáj. Innen írják lapunknak a következők nem mindennapi esetét. „Keszőhidegkúton Szinger Mihály kereskedő február 29-én elküldte fiát 2 darab 50 koronás, 6 darab 20 koronás és 2 darab 10 koronás papírpénzzel a postára. Szűk lévén az utca, az arra menő juh nyáj az utca legnagyobb részét elfoglalta. Szerencsétlenségére a fiu kivette zsebkendőjét s avval együtt a bankók is kiránczizálódtak. A fiu még nem ért a postára, mire észrevette a dolgot, de mire visszatért a zsebkendő által okozott katasztrófa színhelyére, daczára annak, hogy a nyáj után még senki se járt arra, a diszes bankóknak hült helye volt. Kétségtelen tehát, hogy a nyáj egyik szemesebb tagja, nem törődve azzal, hogy esetleg másnak kárt tesz, avagy önmagának gyomorbaajt okoz, megette a kívánatos papirost.“ Eddig a furcsa eset. Miszerintünk azonban a nyomozást tovább is ki kellene terjeszteni. Vajjon nem a nyáj szamarak-e a bűnös? Azaz talán nem is a szamarak, de a nagyon is okos, rafinírozott emberek között kell megkeresni a bankók eltűntetőjét.

Jegyző urak figyelmébe.

Az új vármegyei és községi főkönyvnek megfelelő, a központi járás jegyzőegylete által elfogadott adófizetési iv. (adókönyvnek) mely egyesíti magában az összes állami, megyei és községi adók előírásai és lerovási rovatait, elkészült és kapható 100 darabonként 3 koronáért *Báter János könyvnyomdájában*, papír, rajz és írószer kereskedésében. Az adófizetési iv igen czélszerű és az új főkönyvi és beszédségi nyomtatványhoz okvetlen szükséges.

„DELICIA“ CUKRÁSZDA

Szekszárdon

Tejes kalácsok Teasütemények

Bonbonok

Likörök

Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek

22-22

FOGORVOS

KOVÁCS J.

6-12

vásártér-utcai műtermében hiányzó fogak pótlása, csaposfogak, arany koronák és szájpadlás nélküli fogak (hidmunka) készíttetnek. Fogtömés, foghuzás és fogtisztítás a legjobb módszer szerint eszközöltetik. — Szegényeknek rendel d. e. 8-9-ig és d. u. 1-2-ig.

Nyilatkozat.*

A „Közérdek“ folyó évi február 29-én megjelent száma a „Vidék“ rovatában egy szerkesztői kommentárral ellátott névtelen levelet közöl. A kommentáron egy cseppet sem csodálkozom, hiszen a szerkesztő ur nem ismeri a földvári viszonyokat és a közvéleményt. A levél azonban gondolkodóba ejtett.

En írok a „Tolnamegyei Közönybe“ egy nevem aláírásával ellátott közérdekű cikket annyira tárgyilagos hangon — pedig ez nehezemre esett, mert nagyon sok mindenfélét szerettem volna felszínre hozni — hogy higgadt gondolkozásu emberek is megkérdezték, hogy miért nem irtam erősebben. Megjelenik ezzel szemben két személyeskedő nyilatkozaton kívül, — melyekre a választ megadtam, — ugy a „Tolnavármegyében“ egy a napi hírek rovatába csuszított és a földvári közvélemény egészébe burkolt közlemény, mint a „Közérdek“-ben egy ügyes kéztől eredő, elmés rabulisztikával szerkesztett kritika, melyek az itteni viszonyokat nem ismerő vidéki olvasóközönséggel azt akarják elhitetni, hogy az én cikkem Dunaföldvártól általános visszatetszést szült.

A viszonyokkal ismerős és helyes ér-zékkel bíró olvasókban ugyan rögtön fel kell merülnie a gyanunak, hogy ezen névtelenül közzétett hír, illetve kritika csakis az illetékes körök kegyeit hajhászó fogadott, vagy fogadatlan prókátornak egyéni véleménye, kik éppen azért restelik a nevüket aláírni, mert maguk sem érzik át azoknak igazságát, a miket összeírnak; mindazonáltal érdemesnek tartom megemlíteni, hogy cikkem megjelenése óta a sok iparos és polgáremberen kívül a dunaföldvári ur embereknek legalább fele személyesen adott kifejezést cikkem tetszésének; és ezek az urak többnyire olyanok, kik nem állanak semminemű függési viszonyban sem velem, sem pedig a cikkem által kellemetlenül érintett urakkal. Hogy pedig ez utóbbiak érdeklátói és csatlósai hallgatnak, vagy névtelen levelekben nyilatkoznak, az engem nem bánt.

ifj. Osztrich Lajos
joghallgató.

* Senki elől nem akarván elzárni a védekezés útját, közöljük a fenti nyilatkozatot. A szerk.

VIDÉK.

A tamási vasuti gyalogjáró.

Ily czimű mult heti hírünkre hosszabb czáfolatot vettünk Tamásiból, annak érdemi részét a következőkben közöljük:

Az állomástól Tamási nagyközségig vezető ut, nem tamási terület, hanem Majsamiklósvár, eszményi községhez tartozik.

Tamási nagyközség jegyzősége ezen utnak kiköveztetését, majd később korlálattal

ellátását szorgalmazta, de Majsamiklósvár község képviselőtestülete — daczára, hogy tagjai mind az értelmiséghez tartoznak, — azt megtagadta s fellebbezések elbírálása után erre nem is köteleztetett.

A mi pedig a világítást illeti, amint Tamási nagyközségbe az utas belép, a lámpa jelzi a határt, de — a mindamellett szegényes világítás elégtelenségét beismerve, — a néptanító ur által ismert „Jó tamásiak“-ból álló képviselőtestület — a község területére nézve — már utasította az előjáróságot, hogy lépjen összeköttetésbe acetylen-gázrésztvénytársasággal, jobb világítási eszközök beszerzése iránt, a mi pedig majd a nagykönyvi tanító urnak lesz kellemetlen, mikor iszap fürdő vétele után még az az elégtétele sem lesz, hogy a tamási lámpákat szidhassa.

EGYHÁZI ÜGYEK.

Az új zsinati törvények végrehajtása. Kátai Endre esperes elnöklésével a Szondy István, Székly Géza és Tantó János tagokból álló egyházmegyei bizottság f. hó 26-án vette tárgyalás alá az 1908 évre szóló közalapi bevallásokat, illetve az erre vonatkozó presbyteri határozatokat. A bevallásokat az új zsinati törvény által megállapított kulcsnak — minden lélek után 8 fillér, — megfelelőknek találták, úgy azokat elfogadták. Ugyanezen bizottság bontotta fel az egyházmegye tanítói képviselőire, az egyes egyházak által leadott szavazatokat. Tímitőképviselek lettek: Bocskár Ferencz és György János rendes tagok, póttagok lettek: Vida Ferencz és Babay Sándor. A munka végezte után Kátai Endre esperes vendégül látta a bizottságot.

A kultuszminiszter — a ref. egyházaknak. Apponyi Albert gróf kultuszminiszter Alsónyék, Dees, Sárpilis, Bata ref. hitközségeknek a bátaszéki tereziánumi alap erdejéből az idén is 50—50 méter tűzfát engedélyezett ölenként 1—1 koronás kedvezményes árban.

PÉNZINTÉZETEK.

Rovatvezető: Schneider János.

„Safe deposit“. Szegény embernek bizony nincsen reá szüksége, legfeljebb váltóit rakhatná bele, ezeket pedig amugy is megőrzi az egyes pénzüzetek. Tehetős, jó módú, vagyonos emberek azonban nem térhetnek ki előle. Akinek egy kis érték-papírja, takarékpénztári betétkönyve, drágább ékszere van, a mai egyre rosszabbodó világban nem lehet benne egyáltalán biztos, hogy ha kihuzza a lábát, nem emelik-e el egyes betörők, habár odahaza Wertheim-szekrényben tartja is — féltettebb dolgait. A Szekszárdi Takarékpénztár a múlt évben meghonosította a „Safe deposit“-ot, vagyis tűz- és betörésmentes szekrényeiben és pánccél-szobájában mérsékelt évi díjért megőrzi az ott letett értéktárgyakat. 8—15 koronás és 12—20 koronás fiók van a takarékpénztárnak 5—6 ezer K költséggel beszerzett „Safe deposit“ kasszájában. Ha valaki kibérel akár egy 15 koronás, akár egy kisebb, 10 koronás fiókot, akkor teheti oda és veheti ki értékeit, amikor akarja, mégis olyformán, hogy kap egy kulcsot, míg az ellenzár kulcsát a takarékpénztár tartja meg. Nyugodt lehet így aztán egészen, mehet nyaralni. Nem esik meg vele az a kellemetlen dolog, mint nem régen történt éppen Szekszárdon, hogy egy elvesztett takaréktári könyvre valaki titokban felvette annak egész értékét és sohasem tudták meg, a tulajdonos nagy kárára, hogy ki vette fel a pénzt? Ezt a felette praktikus és olcsó intézményt melegen ajánljuk mindazoknak, akiknek a mai nehéz világban van bármilyen csekély örízni valójuk. Magános nőknek és férfiaknak különösen ajánlatos ez, mert megkuporgatott fillérjeik hűlt helyét találhatják otthon esetleg, az eltávozásukkor egészen üresen maradt lakásukon. 10—15 koronát megér évente, ha tudom, hogy a mim van, az az enyém is marad!

EGYLETEK, TÁRSULATOK

— **Elmaradt gyűlés.** A Nádoresatornátársulat f. évi február 29-ére egybehívott közgyűlésén megjelent társulati érdekeltek nem képviselték a kölesön felvételéhez szükséges abszolút többséget, ezért ezen közgyűlés nem volt határozatképesnek tekinthető. Ennélfogva a társulat ugyan e tárgyban folyó hó 14 én délelőtt fél 10 órakor Székesfehérvárra, a vármegyei ház kistermében újabb rendkívüli közgyűlést tart, melyen a jelenlevők fognak végérvényes határozatot hozni.

TANÜGYI HIREK.

Rovatvezető: Nagy Béla.

Kérelem az iskolaszéki elnökökhöz. Az eddigi betérjlesztett államsegélykérvényekből azt tapasztaltam, hogy az iskolaszéki elnökök kérvényeiket nem a 2367/1907 kb. számú határozatban felsorolt okmányokkal és az ott jelzett sorrend szerint terjesztették be a vármegye közigazgatási bizottságához, miért is sokat pótlás végett vissza kellett küldeni, így felterjesztésük halasztást szenvedett és a rossz sorrend miatt feldolgozásuk több időt vett igénybe.

Ugyanazért felkérem az iskolaszéki elnök urakat, hogy folyamodásaikat eltekintve minden más utasítástól, csakis a fent említett határozatban felsorolt okmányokkal és azon sorrendben, kívül számozva, szereljék fel, mert minden ellenkezően szerkesztett és felerelt kérvényt a bizottság kénytelen visszaküldeni.

A 2367/1907 kb. számú határozat 19. pontja értelmében az 1907. évi 27. t. cz. végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 104. lapján lévő kimutatás csatolandó, akár van azon községben iskola, akár nincs. Továbbá: hogy amikor új javadalmi jegyzőkönyv vétezt fel, akkor a régi és az új melléklendő, valamint a régi és új díjlevél is. Ha a polgári község a fentartó, akkor a polgári község költségvetése és vagyoneleltára szintén bemelléklendő. Ha a tanítónak fizetési kiegészítési államsegélye eddig nem volt, akkor előbb új javadalmi jegyzőkönyvet kell róla felvétenni.

Szekszárd, 1908 márczius 4.

Tihanyi Domokos

kir. tanácsos, tanfelügyelő.

Tanügyi hírek. Gyümölcsészeti tanfolyamra e hó 15-éig a földmívelésügyi miniszterhez lehet folyamodni.

A dombóvári községi óvoda az óvónő gyermekének betegsége miatt bezárattott. Az iskolai jelzőtáblák a főbejárat fölé helyezendők és az iskola jellegének kitételével szerkesztendők a felírások.

A gyönki népiskolák hatóságilag bezártattak.

Fokozzuk az olvasási kedvet. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter felhívta a vármegye kir. tanfelügyelőjét, miszerint alkalmilag figyelmesztesse a tanítókat arra, hogy a tanuló ifjúságban az olvasási szeretetét és a tudás vágyát ébressék föl, az ifjúsági könyvtárakat a tanulókkal használtassák, mert a jó könyvtár minden emberre nézve a tiszta örömök kiapadhatatlan forrása.

Ismét a sióagárdi tanítói lak. Több ször foglalkoztunk már a sióagárdi kántortanítói lak ügyével. Nem emberi lakásnak való hely az, úgy hogy már többször kimondták a kilakoltatást. De azért marad minden a régi. Ennek az iskolának nem akar gazdája akadni, azaz csak a tatarozási költséget nem akarja senkisé megviselni; most még is talán csak történik majd valami. A sióagárdi rk. kántortanítói lakás kijavítására ugyanis a közoktatásügyi miniszter 400 kor. segélyt helyezett kilátásba, bár egyuttal kimondotta, hogy az épület tatarozására a miniszterium nem köteles.

Iskolaszékek megalakulása. A kisdorogi rk. iskolaszék febr. 22 én újra alakult. Egyházi elnök: Pévald Vilmos, világi elnök:

Ugródy Aladár, jegyző: Kresz János, gondnok: Butschli Mihály lett. A bonyhádi rk. iskolaszék egyházi elnöke: Jozgits János dr., világi elnöke: Swetz Antal dr., jegyzői: Bauer József és Schleben Mihály, gondnokai: Panholzer György és Rak Ferencz lettek. A závódi rk. iskolaszék. egyházi elnöke: Magyar Miklós, világi elnöke: Eibek Ádám jegyzője: Bayer Károly, gondnoka: Breitenstein György, lett.

Államsegélyek. A közoktatásügyi miniszter a szekszárdi kereskedőtanoncz iskola számára 800 korona államsegélyt utalványozott — A paksi állami polgári iskola kályhainak kijavítására 186 kor. 74 fillért utalványozott a miniszter.

Adó. A tanítók fizetésének kiegészítésére és korpótlékuk fedezésére engedélyezett államsegélyek után a IV. osztályu kereseti adót ki fogják róni.

Visszautasított államsegélykérvény. A közoktatásügyi miniszter a görbői izr. és a paksi aut. orth. izr. iskolaszék államsegélykérvényét visszautasította, mert ezen iskolánál kevés a gyermek és sok a tanító.

Alkohol-fogyasztás. A közoktatásügyi miniszter felhívta a vármegye kir. tanfelügyelőjét, hogy az iparos és kereskedőtanonczok alkohol-fogyasztásáról terjesszen fel hozzá kimutatást.

Márczius 15-ének

megünnepléséhez szükséges
jelvények remek szép kivitelben, drbonként 10 fillérért kaphatók

Báter János

könyv- és papirkereskedésében

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

MULATSÁGOK.

Dominó-est a szekszárdi kaszinóban. Vig, eleven élet pezseg a szekszárdi kaszinóban. Mulatságot — multság vált fel, a melyek rendszerint igen jól sikerülnek. Az idei farsangot dominó-estélyel fejezte be az ügybuzgó vezetőség. Szekszárdon ugyan egy kissé szokatlan, hogy éltes apák, s tisztesebb kora matrónák (bocsánat, ilyenek talán nincsenek is) alárczos dominót öltsenek magukra, így több család maradt el a bohó estélyről, azért az mégis sikerültnek mondható. 61 dominóba öltözött alak vonult fel így is. Volt egy pár érdekesebb epizód s későbbre egészen beletaláltak volna többen magukat a nem mindennapi helyzetbe, de oly nagy volt a hőség, hogy fél 11-re már le kellett vetni a dominót. Hölgyeinket egy kicsit feszélyezte, hogy a férfiak is dominóban voltak, így igazán nem tudták, hogy kivel, hányadán vannak, mi tartózkodóvá tette őket, később megjött a vig, derült kedv, sokan egész reggeli 6 óráig maradtak ott a legvidámabb hangulatban.

Jelen voltak asszonyok: Özv. Babits Mihályné, Boros Zoltánné, Cservényi Lukácsné, Dömötör Miklósné, Fónagy Józsefné, Gyergyai Dezsőné, Haidekker Károlyné, Kamarás Béláné, Kiss Jánosné, Klieber Györgyné, dr. Leopold Kornélné, id. Leopold Lajosné, dr. Müller Ferenczné, özv. Orosz Lajosné, Scholtz Gusztávné, dr. Spányi Leóné, Szondy Istvánné és Wigand Jánosné. — Leányok: Babits Hajnalka, Cservényi Ilonka, Kamarás Józsa, Kamarás Jolán, Klieber Gizi, Mányoky Sári, Orosz Flóra, Szondy Erzsébet és Wigand Janka.

Táncestély. A szekszárdi polgári olvasókör vigalmi bizottsága mult hétfőn fényesen sikerült táncestélyt rendezett. A megjelentek a legfesztelenebb jó kedvvel mulattak reggelig. Jelen voltak: Asszonyok: Almássy Lajosné, Csányi Péterné, Csapó Jenőné, Dömötör Sándorné, Dittrich Jánosné, Dittrich Ferenczné, Emödy Benőné, Fekete

Ferenczné, Fehér Józsefné, Franek Jánosné. Fusz Ferenczné, Grószbauer Béláné, Gáli Gyuláné, Handinger Gyuláné, Habán Jánosné, özv. Hefler Károlyné, Hermann Ferenczné, Hornok Józsefné, Honorits Józsefné, Kazamér Ferenczné, Kapuvári Antalné, Kogelbauer Lajosné, Kocsis Józsefné, Král Lajosné, özv. Makay Lászlóné, Mojzes Károlyné, Mutschenbacher Lipótné, Petrits Gottfriedné, Petrits Józsefné, Rácz Pálné, Stann Istvánné, Szabó Dezsőné, Schaffer Jakabné, ifj. Tóth Pálné, Theisz Lőrinczné, Uglár Jánosné, Ujváry Péterné, Várady Jánosné, Véber Sándorné, Watzek Lászlóné, Vida Józsefné, Vitkovits Béláné, Wollár Györgyné. **Leányok:** Almásy Mariska, Almásy Margitka, Almásy Lidia, Daróczy Sárka, Dömötör Erzsike, Dittrich Margitka, Gáli Annuska, Gottvald Gabika (ezigánynő jelmezben), Hahn Juliska, Hahn Erzsike, Hradek Margitka, Kazamér Emike (rég Magyar jelmezben), Petrits Mariska, Petrits Margitka, Stann Mariska, Stann Sárka, Simon Matildka, Schaffler Terike, Tóth Ilonka, Ujváry Gizuska, Ujváry Juliska.

Trefás estély. A szekszárdi róm. kath. olvasókör folyó hó 2-án pompásan sikerült trefás estélyt rendezett. A közönség oly nagyfokú érdeklődést mutatott, hogy már vasárnap nem lehetett jegyet kapni s kedden meg kellett az estélyt ismételn. A kör derék műkedvelői a hófúvás, Az oroszlánbőr és Ki a nyertes című egy felolvasásos boházokat adták elő. Lengyel Sándorné, Hahn Annuska, Bence János, Taksonyi János, Uj János és Buzás István szerepeltek s mindannyian pompásan megállták helyüket. Az előadás után Lengyel Sándorné és Hahn Annuska szebbnél szebb énekeket adtak elő.

A Szekszárdi Kereskedelmi Kaszinó hangversenye. Szeretném szépen, okosan, józanul megírni a szekszárdi kereskedelmi kaszinó e hó 29-iki hangversenyének történetét, de — bizony mondom — bár semmi-fele szeszélyes italt nem élveztem, nem bírok még ma sem szabadulni a sok fénylő szempár részegítő hatásától!

A műsor? Femenenális, remek, pompás, nagyszerű volt. Nem értek a zenéhez, de azt éreztem és tudom, hogy Reichl Elza zongora és Tolnay Arthur mély hegedű játéka remekül simul össze s nem mindennapi élvezetet nyújtott az ott levőknek. Zipser Jakabné briliáns technikájú zongorajátéka is elérte a művészi magaslattot, s hogy minhármuknak még ráadást is kellett muzsikálni, olyan természetes, hogy arról külön nem is kellett volna megemlékezniem.

Dr. Sas István ügyvédjelölt ur czimbalom játékanak hallatára tágra nyílt Garay Lajos czimbalmosának a szeme is és bizonyára irigykedve és illetve sajnálkozva tekintett a tekintetes urra, ki ennyi tudás mellett sem lép be egy bandába, hanem inkább fiskális lesz.

De jön a szökött katona . . . az az, hogy mert . . . elhagyta őrhelyét, halálra ítélték. Szegény, árván, szomorúan áll ott a sírja.

Nem, nem maradt árván e sirhalom, mert ha meghallották — és feltétlenül meg is hallották — az Istenek Linhardt Hilda kisasszony elragadóan szép énekét: virágot, sok-sok virágot fakasztottak a jeltelen sírra.

A meg nem szünnő, orkánszerű tapsra, ugyancsak Reichl Dezső ur fényes zongora kísérete mellett, szebbnél-szebb magyar nótákban gyönyörködtetett bennünket Linhardt kisasszony, de talán aktuális is volt, a mikor ezt énekelte, Szabolcska két sora:

„Nevetgélnek, beszélgetnek, de ők arról nem tehetnek!“

A állat quartett!?

Hát engedjen meg kedves Szerkesztő ur, de én erről nem tudok kellőképp referálni. Az a folytonos, hangos, szívből jövő kacagás azt bizonyítja, hogy ugy Reichl Dezső impreszárió, valamint derék állatjai Kramer József macska, Grünfeld Dénes tyúk, Müller Jakab kutya, Sternfeld József disznó és Kovács Ottó majom remek dolgot produkáltak.

A hangverseny ezzel befejeződött, megkezdődött volna a táncz, ha a sokaságtól tánczolni lehetett volna. Hiába iparkodott

utat törni Rácz József alkapitányunk, itt bizony nehéz volt a rőndérnek boldogulni, sőt még az alispánunk erélyes tekintetere sem voltak a falak kijebb mozdíthatók.

A négyeseket annyi pár tánczolta, a hány a teremben elfért és mulattunk addig, míg haza nem mentünk. Mikor mentünk haza? Korán, nagyon korán, már 8 órakor reggel.

Jelen volt hölgyek: Reichl Sándorné és Elza leánya; Krausz Nándorné, Stark Ilona, (Békés) Krausz Mórné, Dr. Zipser Jakabné, Kellner Margit (Tata), Schönstein Miksáné, Friedmann Mórné, Fridmann Aranka, Strasser Béláné, Strasser Erzsébet, Kovács Ignáczné, Stern Marianna (Bares), Fischl Lajosné, Fischl Jolán, Fleisch Margit (Tolna), Österreicher Riza (Bátaszék) ifj. Glantz Miksáné, Scholtz Lajosné, Vadász Károlyné, Steiner Aranka (Budapest), Singer Viktorné, Singer Paula, Wolf Arnoldné, Füst Adél, Bachschitz Károlyné, Borovitz Márkusné, Perl Béláné, Schmideg Mórné, Schmideg Margit, Linhardt Ignáczné, Linhardt Hilda és Melánia, Dr. Krón Ferenczné, Mózes Józsefné, Mózes Lili, Dr. Spitzer Manoné, Dr. Pirnitzer Béláné és Márta leánya, Reisz Lidia, Müller Albertné, Hirsfeld Jolán, Kelemen Károlyné, Leicht Lajosné, id. Leopold Lajosné (Szilfamajor), Friedmann Béláné és leánya Ilona, Engel Frigyesné és leánya Olga (Kölesd), Engel Mari (Szeged), Dr. Spányi Leóné, Dr. Rubinstein Mátyásné, Fischer Samuné, ifj. Leopold Lajosné, Reich Árminné, Dr. Müller Ferenczné, Gonda Béláné, Goldberger Sándorné (Miskolc), Dr. Leopold Kornélné, Salamon Jakabné és Frida leánya, Hahn Lipótné, Klein Gyuláné (Decs), Schweisz Miksáné, Dr. Fekete Istvánné (Budapest).

Szóval sajnálhatja kedves Príncipepalis ur, hogy nem volt ott; talán még jobban mulatott volna, ha lehetne, mint

Somogyi.

Jelmezestély Simontornyan. A simontornyai jótékony nőegylet, mely rövid 2 évi fennállása óta látható módon teljesítő szép feladatát, a szegények és gyámoltalanok segélyezését, f. évi márc. 1-én tartotta fennállása óta második jelmezestélyét. Az estély fényes sikerét, mely a múlt évit jóval felülmulta, különösen Schankebank Albertné elnöksasszony önzetlen fáradozásának köszönhetette.

Az anyagi sikert eléggé illusztrálja az a tény, hogy az estély 150 kor. tiszta jövedelmet eredményezett, mely a szegények javára fog fordítani.

A jelenvolt hölgyek névsora ez:

Asszonyok: Schankebank Albertné elnöknő (vereskereszt apóloné), Bereck Istvánné magyar uriaszony, Blau Károlyné, idős Czermák Károlyné, Csontos Lajosné, Deutsch Sándorné (Szilasbálhás), Dvorzsák Antalné, özv. Friedmann Mórné, Farkas Jánosné (ezigánysasszony), Ganiér Jánosné, Gottlieb Miksáné, Gottlieb Sándorné, Klein Márkné, Kemptner Ernőné (rózsaszínű krysantemum), Klímsa Rezsőné magyar uriaszony, özv. Kacz Józsefné, László Gyuláné, özv. Löwy Ignáczné Löwy Ignáczné, Löwy Jakabné, Liptai Ferenczné, Lukács Károlyné, Morvai Lajosné, Mészáros Józsefné, Molnár Bálintné, Pécsvárady Béláné (kék dominó), Pasitzkyné, Stárk Ignáczné, Sebők Richárdné (katiczabogár), özv. Szabó Mártonné, Szabó Istvánné, K. Székely (vörös szegfű), Tóth Gyuláné (magyar menyecske), és Dr. Vas Izorné.

Leányok: Albrechtovics Margit, Bereck Gizi (csereznye), Blau Jolán (sakkmező), és Margit (román-czigány leány), Czernák Ilus, Führer Antonia (Pálfa), Friedmann Lujza, Gombos Erzsé, Hunka Magda (vadvirág), Hrabovszky Malvin (ezigány leány), Kovács Mariska (éjkirálynő), Löwy Irénke, Morvai Teri, Stárk Ella (rózsajelmez), Schuh Antonia (Pálfa), Szokora Erzsike (magyar leány), Ulz Irén (pattogatott kukoricza), és Vörös Hermin.

Jegyeiket megváltották: Berger Béla, Dr. Fehér János, Fried Vilmos, Dr. Gulyás József (Szekszárd), Nimmerfroh Betti, özv. Pillich Ferenczné, Rész Albert, Talpag János és Tauscher Dénes.

Tűzoltó mulatság. A decsi önk. tűzoltó testület a saját penztára javára, febr. hó 29-én a nagyvendéglő összes termeiben táncmulatságot rendezett. A mulatság másnap a reggeli órákban a legvidámabb kedélyhangulatban végződött. Félülfizettek: Ifj. Szalai Imre 5, K. Szél Mihály bíró 4, Vay Ferencz, Cserép Sándor, Lövinger Adolf és dr. Pécsvárady József 2—2 kor. özv. Bozsolik Ferenczné, Grünfeld Sámuel, Bajnok István, Szabó Lajos és ifj. Császár János 1—1 koronát, Szeghő István és Bozsolik Gábor 40—40 fillért. A tűzoltó testület parancsnoksága ezután mond köszönetet a nemes szívű adakozóknak.

Műkedvelő előadás. Márczius hó 1-én a dombovári kath. legényegylet műkedvelői a „Gyimesi vadvirág“ című népszínművet adták elő. A darabban fellépő szereplők közül különösen Szerafin Gyula és Lukovics Erzsike játszottak olyan kiténő alakítással, hogy semmi kívánni valót nem hagyhattak fenn. A többi szereplő is igen jó volt és így az a nagy közönség, mely a nézőteret zsufolásig megtöltötte, igaz élvezetet nyert.

A gyönki kaszinó műsoros tánczestélye. A gyönki kaszinó február 29-én műsoros tánczestélyt rendezett. Az estély műsora a következő volt: 1. A haragos feleség monolog, írta: Peterdy S., előadta: Tóth Józsefné. 2. H moll duo Mozartól; előadták: Glöckner Béla és Nöthling Géza. 3. A rendelő óra. Vigjáték egy felvonásban írta Almási Tihamér. Előadták: Gyimóthy Jenő (dr. Faragó orvos), Klein Jolánka dr. Faragó neje), Szász Ilonka (Hermin leányuk), Nagy Dezső (Ravianszky bíró), Lukács László (Pennás városi képviselő), Bene Kálmán (Vazul, kapitánysági tollnok), Nöthling Géza (rendőrbiztos), Székely János (Pál, inas).

A gyönki műkedvelők kedves és feledhetetlen estét szereztek a kaszinó termeiben egybegyűlt díszes és népes közönségnek. Játékuk élénk, kerekded, könnyed, összefüggő, minden ízében sikerült volt. A Mozartnak finoman interpretált bájos zenéje szülte meghatottságot és mély csendet — az állandó derűtlenség és tetszés vidám hangjai, kitérő kacagásai előzték meg és követték volt mindvégig. A sűrű tapsok, a fölhangozó gyakori éljenek, az ismételt kihívások méltán megérdemlettek voltak.

Az előadást a kaszinó olvasó termében táncz követte, amely reggel hat óráig tartott s melyen jelen voltak: Ádám Józsefné, özv. Botfi Béláné, Dobó Jánosné, Erdős Emilné, Fodor Gézáné, Gyimóthy Jenőné, Jagicza Vincéné, (Örkényes), John Ferenczné, dr. Keck Lászlóné, dr. Kövágó Sándorné, özv. Kremmer Istvánné, Kovács Lajosné, Laurencsics Gáborné, Mányoky Vilma, dr. Nozdroviczky Ferenczné, Óvári Ferenczné, Reichert Gyuláné (Kistormás), Ritter Béláné (Kalaznó), Szász Imréné, Tóth Józsefné, Trautmann Jánosné (Varsád), Várkonyi Sándorné (Szekszárd). Leányok: Ádám Emeske, Bévárdy Erzsike, Glöckner Ilonka, Gutrung Mariska (Székesfehérvár), Halasy Erzsike, John Gizike, Klein Ilonka, Klein Jolánka, Klein Mariska, Mányoky Vilma, Molnár Etelka (Abrudbánya), Reichert Stefike, és Irma (Kistormás), Stollár Margit és Melanie (Nagydorogh), Szász Ilonka és Bözsike, Trautmann Erzsike (Varsád), Várkonyi Gizike (Kölesd).

A szakcsi kath. kör farsang utolsó vasárnapján minden tekintetben pazarul sikerült színelőadást és táncmulatságot tartott, melyen még vidékiek is szép számban jelentek meg. A kath. kör összes termet színtől megtöltötte a vidéki és helyi intelligencia, az iparos osztály és a polgárság zene. A mulatságot színelőadás előzte meg. Színtre került a „Hushagyó kedden“ című két felvonásos bohózat. A darab főszerepét, Klapacs Venczel jómodu földesgazdát, a tudálékos nagyképi parasztot Kopacsek Ervin jegyző adta kiválóan sikerült alakítással. Játéka az estély fénypontja volt. A publikumot állandóan kitérő kacagásban ringatta. Dr. Pancs személyében ügyes orvosnak bizonyult Walz János osztálytanító. Bójás Dénes, Somogyvári János és Zrinyi Mihály, mint legényegyesületi tagok pompásan beölték magukat különben

nehéz szerepükbe, Görbe János kitűnő maszkirozással adta, a bánatos apa szerepét, Bau György és Varga Ferencz, mint szolgák kisebb szerepükben is hozzájárultak a kaczagató előadás sikeréhez. A szereplőket, főleg Kopacsek Ervint, a közönség többször kitapsolta. Az előadást követő táncz, főleg a ropogó csárdás, a lassu, a szilaj kivilágos kivirradtig tartott. Az előadás és tánczmulatság sikerét az a körülmény is bizonyítja, hogy csekély belépő díjak mellett is a pénztárnál 70 K 30 fillér folyt be. Jegyét megváltotta: Kovács Vincze 1 koronával. Felülfizettek: Vitkovits Ferencz, Matzko László, Hortobágyi József, Rittlinger János. ifj. Szijártó László, Nyáray Pál, Dobján János és Bálint János 1—1 koronát, Kopacsek Ervin és Horváth György 50—50 fillért, özv. Klapp Józsefné és Görbe János 40—40 fillért.

A szakesi önk. tűzoltó egyesület tánczmulatsága. Szépen sikerült tánczvizsgálat rendezett február hó 23-án a szakesi önk. tűzoltó egyesület saját pénztára javára. Az egyesület fennállása óta még ily szép számmal sohasem vettek részt a tűzoltók, a minden évben tartani szokott farsangi mulatságon. A pompás jó kedv, csak a reggeli órákban ért véget. Csekély belépő-díj mellett is 63 korona-10 fillér volt a bevétel. Jegyeiket megváltották: Kohn Gyula 2 kor., Kétyi László 1 kor., Kovács Vincze, Müller Adolf, id. Szijártó László, 40—40 fillérjével. Felülfizettek: Horváth László 3 K 60 f., Vitkovits Ferencz, Matzko László, Mányok Ferencz, ifj. Szijártó László 1 K 60 f., Horváth István 1 K 20 f., Hortobágyi József, Müller Ignác, Marosi László, Pintér Mihály 60 f., Haris István 50 f., Rittlinger János, Kopacsek Ervin, Ács Lajos 40—40 fillért, Rabb György, Gulyás János, Ilia István, Bálint József, Fülöp Ferencz, Görbe János 20—20 fillért.

A „Vereshaju“ Ózsákon. Az ózsákpasztai ifjúság folyó hó 1-én igen sikerült műkedvelői előadást tartott. Előadták Lukácsy Sándor remek népszínművét a „Vereshajut.“ A nézőtér zsufolásig megtelt. Fejős István béres, Veréb Jankó szerepét igen sikerülten adta elő s állandóan derűtséget keltett mókáival. A többi szereplők is mind nagyon jók voltak. Dícséret illeti a tanítót, ki fáradságot nem ismerve tanította a szereplőket. Köszönet illeti az uradalom gazdatisztjét, ki a színpadi kellékeket ingyen adományozta. A tiszta jövedelem a „Kath. Tanítók Arvháza“ javára fordított. Isten éltesse az ózsáki derék műkedvelőket. Felülfizettek: Dr. Radó Arthur, dr. Radó Gyula és Sándor Dániel 1—1 koronát.

Szerkesztői üzenetek.

K. E. Dunaszentgyörgy. Nagyon köszönjük a szíves értesítést, de mert a múlt héten erre vonatkozólag már kaptunk közleményt, melyet ki is szedtünk, becses közlését csak itt köszönjük meg.

Ifj. Sz. L. Szakcs. A múlt számra elkésve érkezett. M. F. Baja. Vastag levél, értékes küldemény. Az alkalmi cikkek jövő számban. A másik majd, ha a sok mulatság s más alkalmi dolog engedi.

NYILTTÉR.

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Krondorfi
alkálikus természetes savanyuvíz

Kiváló nyálkaoldó és vízajtó hatása, borhoz, pezsgőhöz legjobb ital.

Főraktár:

Schlesinger Ignác czégnél, Szekszárd.

1173 szám.

tkv. 1908.

Árverési hirdetmény.

A szekszárdi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajthatónak, Maleta Józsefné szül. Prantner Julianna elleni végrehajtási ügyében előterjesztett újabb kérelem folytán 520 korona 15 fillér tőke, ennek 5%, 93 korona 70 fillér és 16 koronában már megállapított, ezuttal az 1 korona eszményi bélyeggel együtt 11 koronában megállapított s még felmerülő költségek kielégítése végett, a szekszárdi kir. törvényszék területén levő, a szekszárdi 2192-es sz. tjkvből szerkesztett, 123-as sz. betétben végrehajtást szenvedő tulajdonául felvett 1800 korona szőlőfelújítási kölesönnel terhelt 7051 tkvi 7947/1—b. és 7947/3 kat.—hrsz. ingatlan, 812 korona kikiáltási árban 1908 évi márczius hó 21-ik napján d. e. 9 órakor Szekszárdon, a kir. tszéki épület 8-as sz. helyiségében megtartandó árverésen eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át, vagy 81 korona 20 fillért készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy a bíróságnál való elhelyezést igazoló elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az árverés napjától számítva az első részletet 2, a második részletet 4, a harmadik részletet 6 hónap alatt, minden részlet után az árverés napjától számított 5%-os kamatokkal a szekszárdi m. kir. adóhivatal, mint bírói letétpénztárnál lefizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Szekszárd, a kir. törvényszék, mint tkvi hatóságnál 1908 évi február hó 6-ik napján

Dr. Gyenes,
kir. tszéki bíró.

Árverési hirdetmény.

Koppányszántó nagyközségben a Kossuth Lajos főtéren létező, egy nagyobb bolt-helyiséget, két koresmahelyiséget, egy mézár-széket, egy söntést, 3 lakószobát, két konyhát, egy kamrárt, faszínt és éléskamrárt magában foglaló faszindelyes

ház

a hozzátartozó udvartérrel és kerttel, jégveremmel, istállóval együtt

folyó év márczius 22-én d. e. 10 órakor

a legtöbbet ígérőnek nyilvános árverésen eladatik. — Kikiáltási ár 5000 kor., melynek 10%-a bánatpénzül leteendő.

Bővebb feltételek iránt érdeklődők forduljanak alulírottához.

Koppányszántó, 1908 márczius 2.

Szabó Zoltán

közs. jegyző.

A Major-utcza 1117. számú házban egy két utcza szobából, konyha, kamra és mellékhelyiségekből álló

lakás

folyó évi szt. György-naptól bérbeadó.

Orosz Lajosné.

Kereskedők figyelmébe!

A „Tolnanémedi első posztóczipő-gyár“ czég tulajdonosa: Rosenfeld Mór az új idény alkalmával ajánlja a valódi és legjobban elkészített posztó és hunya :: :: czipőit a legolcsóbb árban. :: ::

A szekszárdi takarékpénztár intézeti házában a földszinten egy külön bejáratu, előszobás

utczai szoba

azonnal bérbe vehető.

A feltételek az igazgatóságnál tudhatók meg.

Értesítés!

Szekszárd és vidéke tisztelt hölgyközönségének szíves figyelmébe ajánlom legújabb párisi divatu tavaszi

női kalap-ujdonságaimat

a lelegegánsabb kivitelben.

Különösen ajánlom csinoságuknál és olcsóságuknál fogva a raktáron lévő gyermek és sport-kalapokat, melyek minden versenyt felülmúlnak.

Gyermek-kalapok díszítve 3 koronától kezdve feljebb kaphatók.

Olcsó árak! Pontos kiszolgálás! Gyászkalapok es fátvok nagy választékban

Frának Jánosné
Szekszárd, Széchenyi-utcza.

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbajosok, ferdénnttek és amputáltak részére

Budapest, IV., Kossuth Lajos u. 8., félémelet.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők már 5 koronától feljebb.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkiismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek.

Hygienikus cikkek a legfinomabb művéségeken, orvosilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tucatanként 2—16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: „Az ember egészsége“ című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága. 24—52

Egy nagy

üzlethelyiség

kiadó

Szekszárdon a kaszinó bazárban.

Bővebbet az igazgatóságnál.

Eladó ház.

Szárnyas-utca 687. számú ház, mely áll 4 utcai szoba, 2 konyha és hozzátartozó mellékhelyiségekből, szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad **Dittrich János** tulajdonos. 1-3

Községi, közigazgatási, lelkesi stb.

Nyomatványok a legjutányosabb árakon beszerezhetők

BÁTER JÁNOS

könyvnyomdájában.

Egy teljesen jókarban lévő

kovácsüzlet felszerelés

egészben vagy részletekben előnyös áron eladó.

Ertekezni lehet **Dohoczky Györggyel** (lakik **Szekszárdon, Fűrdőház-utca 1130**), kinél a felszerelés is megtekinthető. 3-3

Csakis elsőrendű bükkfából!

Aprított tűzifa eladás nagyban és kicsinyben!

Figyelem!

Legpontosabban szállítok kiváló minőségű légszáraz elsőrendű bükkfa aprított tűzifát, métermázsánként 2 kor. 80 fillér, különként 3 fillér árban.

Elsőrendű porosz és salgótarjáni darabos kőszén, ugyszintén tatai brikett szén is kapható.

Továbbá mindenfajta hasáb és dorong

tűzifa

jutányos árért kapható saját telepemem, a vasúti állomás mellett.

Kivánatra a fát, ugyszintén a szenet saját kocsimon házhoz is szállítom jutányosan.

Tisztelettel

Mutsenbacher Ödön

tűzifa és szénkereskedő

SZEKSZÁRDON. 1-10

Aprított tűzifa eladás nagyban és kicsinyben!

Aki izléses, csinos, jó és olcsó

butorokat

akar beszerezni, az keresse meg a hosszabb ideig külföldön dolgozott

Botos Imre műasztalost,

lakik **Szekszárdon, Duna-utca 64/a.**, Horváth József szobakáplár házában, aki úgy a helybeli, mint a vidéki megrendeléseknek a legpontosabban tesz eleget. Nevezettnek sikerült budapesti összeköttetései révén mindenemű külföldi fából raktárt berendezni és így a legkényesebb igényeknek is eleget tud tenni. — Ugyanezen műasztalos **fizetes mellett tanoncot keres.** 13-16

Eladó bikák.

A kajmádi gazdaságban fiatal, apaállatnak kiválóan alkalmas, vöröstarka tenyész bikák eladó; érdeklődők forduljanak a gazdaság intézőségéhez **Kajmád, u. p. Tolna.** 19-19

Üzlet áthelyezés saját házamba, Garay-tér.

Üzletemet teljesen modernül rendeztem be, gazdagon felszerelve **ékszer, arany, ezüst és chinaezüst tárgyakkal**, valódi fehér, alpaca ezüsstel átvont evőeszközökkel, **15 évi felelősség mellett.**

Raktáron tartok: arany, ezüst, aczél, nickel **zsebórákat**, fali-, inga-, ébresztő órákat, a jelenkor legpontosabban járó óráit, ugymint: **Schaffhausen Longjenes Omega, Tawannes Wath Ch, Graziosa** világhírű pontosságú órákat 3 évi jótállás mellett; továbbá **tajtpipákat, szivar és cigaretta szipkákat, szemüvegeket** bármely megoperált szemhez is és mindennemű apróbb tárgyat.

Szakmámba vágó mindennemű javítások, **átalakítások, vésések gyorsan, pontosan és olcsón** eszközöltetnek.

Schulz Gusztáv

órák és ékszerész.

34-52

Ideális arcz-eréme a zsirtalan

DIANA ARCZKENŐCS

nappali használatra.

Az arcznak üde színt kölcsönöz és azt bársonypuhává teszi.

Éjjeli használatra a zsirszerű

DIANA ARCZKENŐCS

szepítő, májfolt és mindennemű arc-tisztítatlanság ellen.

Ára 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor 1 kor.

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszer-tárban **Szekszárdon.** 58-58

Csinos, ügyes

elárusító

kerestetik.

Cím a szekszárdi nagytrafikban

Fischl Lajos

butor- és épület-asztalos, a „Pirnitzer József és Fiai“ kereskedők házában dus raktárt tart a legújabb és legmodernebb butorokból, szalon-, ebéd- és irodaberendezésekből, részletfizetésekre is. Azonkívül nagy raktárt tart vasbutorokból. Asztalos-munkák a leggyorsabban, jutányos áron készülnek.

A legszebb fényképek

KISS JENŐ

„Kossuth“ műtermében készülnek

Szekszárd.

Széchenyi-utca 651. szám.

9-51

Csak szakértő mügépeszektől vegyünk varrógépet!

Az eredeti

AFRANA és WETTINA

varró és mühimző gépek

a jelenkor legtükéleatesebb varró és mühimző gépei

és a modern varrógépteknika remekei.

Ezen varró és mühimző gépek, valamint az általunk vezetett **Singer** családi, **Central-Bobbin**, karikahajós és minden más rendszerű varrógép jószágáért, kiváló aczelszerkezetének szabatos és megbízható működéséért

tiz évi kezességet

vállalunk, mely idő alatt előfordulható bármely néven nevezhető hibákat és töréseket, melyek anyaghiba folytán álltak elő, teljesen ingyen javítjuk. Állandó nagy raktár minden rendszerű varrógépből családok, varrónők és iparosok részére, **kedvező részletfizetésre** is. **Varrógepek javítására szakértő müszerészünket** bárhova vidékre is kiküldjük.

Varrógép és kerékpár javítások szakszerűen és olcsón eszközöltetnek tolnamegy első és legnagyobb kizárólagos gépzületében:

MÜLLER TESTVÉREK

mügépeszknél, varrógép, kerékpár, írógép és gazdasági gépek raktára

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

37-37